

Załącznik 1. Plan działań łagodzących

W załączniku 1 do Planu Zarządzania Środowiskiem (PZŚ) dla Kontraktu na roboty 3A.6 *Budowa stanowiska pompowego dla pomp mobilnych dla odwodnienia Kompleksu Lesisko* opisano warunki realizacji Kontraktu dotyczące działań łagodzących negatywne oddziaływanie na środowisko.

Koszty oraz harmonogram realizacji tych działań powinny zostać uwzględnione w ofercie. Warunki określone w niniejszym dokumencie wobec Wykonawcy i jego personelu (niezależnie od prawnej formy współpracy) obowiązują również, w zakresie odpowiednim do aktualnej sytuacji, podwykonawców Wykonawcy oraz ich personel i podwykonawców.

Warunki opisane w załączniku 1 PZŚ pogrupowane są w następujące kategorie tematyczne:

Kat.	Nazwa kategorii	Pozycje w tabeli
A.	Wymagania dotyczące harmonogramu realizacji robót i wdrażania PZŚ	1-2
B.	Wymagania dotyczące wykupów i odszkodowań	3-4
C.	Wymagania dotyczące dróg dojazdowych do <i>obszaru realizacji Kontraktu</i>	5-12
D.	Wymagania dotyczące lokalizacji zapleczy budowy oraz dróg i placów technolog.	13-15
E.	Wymagania dotyczące usuwania drzew i krzewów	16-17
F.	Wymagania dotyczące zabezpieczenia drzew i krzewów nieprzeznaczonych do usunięcia	18-24
G.	Wymagania dotyczące zabezpieczenia chronionych zasobów przyrodniczych	25-39
H.	Wymagania dotyczące zagospodarowania gruntów (w tym warstwy humusu)	40-43
I.	Wymagania dotyczące rekultywacji terenu po zakończeniu robót oraz nasadzeń zastępczych drzew i krzewów	44-46
J.	Wymagania dotyczące zapobiegania emisji zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego	47-58
K.	Wymagania dotyczące zapobiegania emisji zanieczyszczeń do powietrza	59-61
L.	Wymagania dotyczące zapobiegania emisji hałasu	62-65
M.	Wymagania dotyczące postępowania z odpadami	66-70
N.	Wymagania dotyczące ochrony zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	71-77
O.	Wymagania dotyczące nadzwyczajnych zagrożeń dla środowiska	78-81
P.	Wymagania dotyczące ochrony zabytków kultury	82-83
Q.	Wymagania dotyczące personelu Wykonawcy zaangażowanego w realizację PZŚ	84-88
R.	Wymagania dotyczące raportowania realizacji PZŚ	89-90
S.	Pozostałe wymagania z zakresu ES	91-101

Objaśnienia dotyczące tabeli w Załączniku 1 do PZŚ:

- 1) o ile w danym przypadku nie podano inaczej, użyte w niniejszym załączniku określenie „teren budowy” należy rozumieć zgodnie z definicją podaną w Prawie Budowlanym, tzn. jako przestrzeń, w której prowadzone są roboty budowlane wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia zaplecza budowy.
- 2) o ile w danym przypadku nie podano inaczej, użyte w niniejszym załączniku określenie *Obszar realizacji Kontraktu* oznacza obszar wykonywania jakichkolwiek prac przygotowawczych, robót zasadniczych (w tym Robót Stałych i Robót Tymczasowych) oraz jakichkolwiek prac związanych z usuwaniem wad i usterek lub realizacją prac niedokończonych wymienionych w Świadectwie Przejęcia lub ujawnionych w Okresie Zgłaszania Wad, Gwarancji i Rękojmi, wraz z terenami niezbędnych zajęć czasowych.
- 3) o ile w danym przypadku nie podano inaczej, użyte w niniejszym załączniku określenie *Okres realizacji Kontraktu* oznacza okres wykonywania jakichkolwiek prac przygotowawczych, robót zasadniczych (w tym Robót Stałych i Robót Tymczasowych) oraz jakichkolwiek prac związanych z usuwaniem wad i usterek lub realizacją prac niedokończonych wymienionych w Świadectwie Przejęcia lub ujawnionych w Okresie Zgłaszania Wad, Gwarancji i Rękojmi.

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
A. WYMAGANIA DOTYCZĄCE HARMONOGRAMU REALIZACJI ROBÓT I WDRAŻANIA PZŚ					
1.	–	Harmonogram robót	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Warunki PZŚ dotyczące terminów prowadzenia robót oraz wykonywania wybranych działań związanych z realizacją PZŚ</p> <p>Przy ustalaniu harmonogramów robót oraz na etapie ich realizacji należy uwzględnić warunki PZŚ dotyczące terminów i czasu prowadzenia różnego typu prac, opisane szczegółowo w kolejnych pozycjach tabeli, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) dopuszczalne godziny prowadzenia robót (patrz poz. 62); b) dopuszczalne okresy prowadzenia robót (patrz poz. 37, 79); c) zalecane terminy i pora prowadzenia transportów na drogach dojazdowych do terenu budowy (patrz poz. 8); d) dopuszczalne terminy usuwania drzew i krzewów (patrz poz. 16, 17); e) terminy kontroli nadzoru przyrodniczego przed usunięciem drzew (patrz poz. 17); f) terminy pozostałych kontroli i inwentaryzacji przyrodniczych (patrz poz. 27, 28, 29, 30, 31, 32, 38); g) terminy uzyskiwania decyzji administracyjnych zezwalających na odstępstwa od zakazów w stosunku do gatunków chronionych (patrz poz. 17, 39); h) terminy likwidacji zastoisk wody na terenie budowy (patrz poz. 33); i) optymalny termin prowadzenia prac w obrębie brył korzeniowych drzew i krzewów oraz terminy zabezpieczania odstępniętych korzeni drzew i krzewów (patrz poz. 22, 23); j) terminy działań związanych z odtwarzaniem warstwy urodzajnej gleby, obsiewami i pielęgnacją obszarów trawiastych (patrz poz. 44, 45); k) terminy działań związanych z wykonywaniem nasadzeń zastępczych (patrz poz. 46); l) terminy szkoleń i działań edukacyjnych związanych z wdrażaniem PZŚ (patrz poz. 88, 94, 96, 98, 99, 100, 101); m) terminy cyklicznych spotkań ws. wdrażania PZŚ (patrz poz. 89); n) terminy raportowania realizacji PZŚ (patrz poz. 84, 86, 88, 90). 	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
2.	–	Harmonogram robót	Obszar realizacji Kontraktu wraz z drogami dojazd. i ich otoczeniem	<p>Warunki PZŚ dotyczące działań do wykonania przed rozpoczęciem lub na wstępnym etapie robót na danym odcinku</p> <p>Przy ustalaniu harmonogramów robót oraz na etapie ich realizacji należy uwzględnić warunki PZŚ dotyczące działań do wykonania przed rozpoczęciem lub na wstępie danego etapu robót, opisane szczegółowo w kolejnych pozycjach tabeli, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) warunki dotyczące wykonania i wyposażenia zapleczy budowy oraz dróg i placów technologicznych (patrz poz. 10, 13, 14, 15, 29, 30, 49, 52, 53, 54, 55, 56, 59, 60, 63, 67, 65, 69, 74, 76, 77); b) warunki dotyczące dróg dojazdowych do terenu budowy (patrz poz. 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11); c) warunki dotyczące zdjęcia i zabezpieczenia warstwy humusu/gruntu mineralnego (patrz poz. 41, 42); d) warunek zabezpieczenia drzew i krzewów nieplanowanych do usunięcia (patrz poz. 19, 20); e) warunki dotyczące wykonania kontroli i inwentaryzacji przyrodniczych (patrz poz. 27, 28, 29, 31); f) warunek zabezpieczenia terenu budowy przed wkraczaniem drobnych zwierząt (patrz poz. 29); g) warunek uzyskania decyzji zezwalających na odstępstwa od zasad ochrony gatunkowej roślin, grzybów i zwierząt (patrz poz. 39); h) warunki dotyczące opracowania wybranych dokumentów (patrz poz. 7, 39, 40, 50, 66, 71, 78, 82, 84, 85, 86, 87, 90, 91, 98, 99); i) warunki dotyczące dokumentacji stanu technicznego budynków i obiektów infrastruktury (patrz poz. 9, 73); j) warunek inwentaryzacji nielegalnych wysypisk śmieci i odpadów (patrz poz. 70); k) warunki dotyczące uzyskania akceptacji Inżyniera dla osoby koordynatora ds. realizacji PZŚ oraz składu zespołu nadzoru przyrodniczego, zespołu nadzoru archeologicznego i zespołu nadzoru saperskiego (patrz poz. 84, 85, 86, 87); l) warunki dotyczące szkoleń i działań edukacyjnych (patrz poz. 88, 94, 96, 98, 99, 100, 101); m) warunki dotyczące wypłat odszkodowań (patrz poz. 3, 4). 	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
B. WYMAGANIA DOTYCZĄCE WYKUPÓW I ODSZKODOWAŃ					
3.	–	Pozyskanie nieruchomości pod zajęcia stałe	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Rekompensaty za zajęcia stałe</p> <p>Wykupy i wypłaty odszkodowań za zajęcia stałe oraz pomoc dla osób dotkniętych Projektem – wg dokumentu Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń.</p>	Inwestor Inżynier
4.	–	Pozyskanie nieruchomości pod zajęcia czasowe	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Rekompensaty za zajęcia czasowe</p> <p>Wypłaty odszkodowań za zajęcia czasowe przed rozpoczęciem i/lub na etapie realizacji robót – wg dokumentu Plan Pozyskania Nieruchomości i Przesiedleń.</p>	Inwestor Inżynier Wykonawca

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
C. WYMAGANIA DOTYCZĄCE DRÓG DOJAZDOWYCH DO OBSZARU REALIZACJI KONTRAKTU					
5.	–	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby i wód, ochrona dóbr materialnych, ochrona przyrody ożywionej	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	<p>Lokalizacja tras dojazdu do obszaru realizacji Kontraktu</p> <p>Jako trasy dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu należy wykorzystywać w maksymalnym możliwym zakresie istniejącą sieć drogową.</p> <p>W przypadku konieczności wykorzystywania jako dróg dojazdowych istniejących dróg niepublicznych (tzw. wewnętrznych) Wykonawca zobowiązany jest do wcześniejszego uzgodnienia warunków wykorzystywania tych dróg z ich właścicielami lub zarządcami, a następnie przestrzegania tych warunków w okresie realizacji Kontraktu. Projekty przedmiotowych uzgodnień należy przedłożyć do akceptacji Inżyniera przed ich podpisaniem.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
6.	–	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby i wód, ochrona dóbr materialnych, ochrona przyrody ożywionej	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	<p>Wytyczanie nowych dróg dojazdowych</p> <p>W razie konieczności wytyczenia nowych dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu (poza istniejącą siecią dróg publicznych i niepublicznych) obowiązują m.in. następujące warunki:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nowe drogi dojazdowe należy wyznaczać w postaci możliwie najkrótszych odcinków, poza terenami o wysokich walorach przyrodniczych oraz w sposób minimalizujący konieczność usuwania drzew i krzewów. b) planowane lokalizacje nowych dróg dojazdowych należy uzgodnić z zespołem nadzoru przyrodniczego (o którym mowa w poz. 85) oraz przedstawić, wraz z ww. uzgodnieniami, do akceptacji Inżyniera. c) planowane lokalizacje i warunki wykorzystywania nowych dróg dojazdowych należy uzgodnić z właścicielami lub zarządcami terenów leżących w pasie i w bezpośrednim sąsiedztwie pasa planowanej drogi, a następnie przestrzegać tych warunków w okresie realizacji Kontraktu. Projekty przedmiotowych uzgodnień należy przedłożyć do akceptacji Inżyniera przed ich podpisaniem. d) uzyskanie ww. uzgodnień nie zwalnia Wykonawcy z konieczności przestrzegania obowiązujących przepisów prawnych w zakresie dotyczącym planowania i wykonywania transportu poza istniejącą siecią dróg. 	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
7.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi, ochrona dóbr materialnych	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	<p>Sporządzenie i uzgodnienie projektów tymczasowej organizacji ruchu drogowego</p> <p>Przed rozpoczęciem wykorzystywania poszczególnych odcinków dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu Wykonawca przedstawi do akceptacji Inżyniera projekty tymczasowej organizacji ruchu drogowego na czas wykonywania robót, wraz z wymaganymi uzgodnieniami odpowiednich Zarządców dróg, Policji oraz innych służb i organów związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa na drogach (w szczególności w okolicach wjazdów i wyjazdów z terenu budowy).</p> <p>W zależności od potrzeb i aktualnego postępu robót, projekty te powinny być na bieżąco aktualizowane i przedstawiane (wraz z ww. uzgodnieniami) do ponownej akceptacji Inżyniera.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
8.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi, ochrona dóbr materialnych	Drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu wraz z ich otoczeniem	<p>Zapewnienie bezpieczeństwa i płynności ruchu drogowego na drogach dojazdowych</p> <p>W okresie realizacji Kontraktu Wykonawca będzie na bieżąco i z odpowiednim wyprzedzeniem podejmował wszelkie niezbędne środki organizacyjne i techniczne w celu zapewnienia bezpieczeństwa i płynności ruchu drogowego na drogach dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu (w szczególności w okolicach wjazdów i wyjazdów z terenu budowy), w tym m.in.:</p> <p>a) Wykonawca zapewni właściwe oznakowanie wszystkich aktualnie wykorzystywanych dróg dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu, zgodnie z obowiązującym prawem oraz w uzgodnieniu z odpowiednimi Zarządcami dróg i Policją (w tym zgodnie z zaakceptowanymi przez Inżyniera projektami tymczasowej organizacji ruchu, o których mowa w poz. 7). Oznakowania te będą regularnie kontrolowane, a w przypadku ich zniszczenia lub kradzieży Wykonawca niezwłocznie podejmie działania w celu ich odtworzenia lub uzupełnienia;</p> <p>b) w zależności od potrzeb, Wykonawca dostarczy, zainstaluje i będzie obsługiwał dodatkowe tymczasowe urządzenia zabezpieczające (np. sygnalizację świetlną, tablice informacyjne, bariery zabezpieczające, ręczne kierowanie ruchem itp.), zapewniając w ten sposób bezpieczeństwo pojazdów i pieszych na drogach dojazdowych do obszaru realizacji Kontraktu oraz okolicach wjazdów i wyjazdów z terenu budowy. Wyżej wymienione dodatkowe urządzenia zabezpieczające należy wyprzedzająco uzgodnić z odpowiednimi Zarządcami dróg i Policją.</p> <p>c) przy planowaniu działań mogących wpłynąć na zwiększenie natężenia ruchu pojazdów i maszyn budowlanych na drogach dojazdowych oraz w pobliżu wjazdów i wyjazdów z terenu budowy (m.in. dowóz i wywóz materiałów budowlanych, transport sprzętu i maszyn budowlanych, prace rozładunkowe, itp.) Wykonawca dołoży wszelkich starań, aby planowane terminy, pora i sposób realizacji ww. działań nie powodowały zakłóceń w ruchu drogowym, w szczególności w godzinach wzmożonego ruchu drogowego w danej lokalizacji.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
9.	–	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona dóbr materialnych	Drogi dojazdowe do <i>obszaru realizacji Kontraktu</i> wraz z ich otoczeniem	<p>Dokumentacja stanu początkowego terenu budowy, dróg dojazdowych i ich otoczenia</p> <p>Wykonawca zobowiązany jest do udokumentowania stanu początkowego terenów mogących podlegać niekorzystnym oddziaływaniom w związku z realizacją robót budowlanych, w tym m.in.:</p> <p>a) Wykonawca jest zobowiązany do wykonania dokumentacji fotograficznej całego <i>obszaru realizacji Kontraktu</i> i dróg dojazdowych, ze szczególnym uwzględnieniem stanu technicznego dróg oraz budynków zlokalizowanych w pobliżu tras transportu materiałów i sprzętu budowlanego. Wykonana dokumentacja powinna zostać opisana miejscem wykonania wraz ze wskazaniem daty;</p> <p>b) przed rozpoczęciem wykorzystywania poszczególnych odcinków dróg dojazdowych do <i>obszaru realizacji Kontraktu</i> Wykonawca przeprowadzi w obecności Zarządców dróg wizje lokalne, w wyniku których sporządzone zostaną protokoły stanu poszczególnych dróg dojazdowych. Na tej podstawie Wykonawca będzie zobowiązany do odtworzenia stanu technicznego dróg (patrz też poz. 12).</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
10.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi	Drogi dojazdowe do <i>obszaru realizacji Kontraktu</i> wraz z ich otoczeniem	<p>Utrzymanie czystości na drogach dojazdowych</p> <p>W celu utrzymania czystości i zapobiegania wypadkom na drogach dojazdowych do <i>obszaru realizacji Kontraktu</i> należy podjąć m.in. następujące działania:</p> <p>a) Wykonawca zastosuje wszelkie dostępne środki techniczne oraz organizację robót, aby maksymalnie ograniczyć zanieczyszczanie dróg dojazdowych do <i>obszaru realizacji Kontraktu</i>;</p> <p>b) Wykonawca zobowiązany jest do niezwłocznego i systematycznego usuwania wszelkich zanieczyszczeń powstałych na drogach dojazdowych w wyniku ruchu pojazdów, maszyn i urządzeń związanego z realizacją Kontraktu (w szczególności w okolicach wjazdów i wyjazdów z terenu budowy).</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
11.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi, ochrona dóbr materialnych	Drogi dojazdowe do <i>obszaru realizacji Kontraktu</i> wraz z ich otoczeniem	<p>Przestrzeganie ograniczeń tonażu na drogach dojazdowych oraz warunki przewozu ładunków ponadnormatywnych</p> <p>Roboty powinny zostać zaplanowane i zrealizowane w sposób, który zapewni nie pogarszanie stanu technicznego dróg dojazdowych do <i>obszaru realizacji Kontraktu</i>, w szczególności w związku z transportem materiałów budowlanych i sprzętu budowlanego.</p> <p>Wykonawca stosować się będzie do ustawowych ograniczeń obciążenia na oś przy transporcie materiałów i sprzętu na i z <i>obszaru realizacji Kontraktu</i>.</p> <p>Wykonawca uzyska wszelkie niezbędne zezwolenia dla przewozu ładunków ponadnormatywnych i w sposób ciągły będzie o każdym takim przewozie powiadamiał Inżyniera.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
12.	—	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi, ochrona dóbr materialnych	Drogi dojazdowe do <i>obszaru realizacji Kontraktu</i> wraz z ich otoczeniem	<p>Naprawa uszkodzeń budynków i elementów infrastruktury</p> <p>Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszelkie uszkodzenia budowli i budynków, dróg, rowów odwadniających, przepustów, wodociągów i gazociągów, słupów i linii energetycznych, kabli, punktów osnowy geodezyjnej i instalacji jakiegokolwiek rodzaju, oraz obiektów innego rodzaju jak oznakowania pionowe i poziome, oznakowania nawigacyjne, tablice informacyjne, obiekty dóbr kultury itp., spowodowane przez niego lub jego Podwykonawców, usługodawców i dostawców w <i>okresie realizacji Kontraktu</i>.</p> <p>Wykonawca jest także odpowiedzialny za przywrócenie drożności rowów i instalacji odwadniających w rejonie prowadzonych robót i użytkowanych dróg transportowych, w przypadku wystąpienia uszkodzeń spowodowanych realizacją robót i transportem związanym z obsługą robót.</p> <p>Wykonawca niezwłocznie naprawi wszelkie powstałe uszkodzenia na własny koszt, a także, jeśli to konieczne, przeprowadzi inne prace nakazane przez Inżyniera (patrz też poz. 9).</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
D. WYMAGANIA DOTYCZĄCE LOKALIZACJI ZAPLECZY BUDOWY ORAZ DRÓG I PLACÓW TECHNOLOGICZNYCH					
13.	—	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby i wód, ochrona przyrody ożywionej	<i>Obszar realizacji Kontraktu</i>	<p>Obowiązek wykonania zapleczy budowy oraz dróg i placów technologicznych</p> <p>Przed rozpoczęciem robót budowlanych należy wykonać zaplecza budowy, drogi oraz place technologiczne.</p> <p>Zaplecza budowy służyć mają do magazynowania materiałów budowlanych, garażowania, tankowania i bieżących napraw pojazdów, maszyn i urządzeń, lokalizacji obiektów socjalnych (szatnie, biuro, warsztat, przenośne kabiny sanitarne) oraz pojemników na odpady.</p> <p>Wyposażenie zapleczy budowy powinno spełniać m.in. warunki opisane szczegółowo w poz. 10, 13, 14, 15, 29, 30, 49, 52, 53, 54, 55, 56, 59, 60, 63, 67, 68, 69, 74, 76, 77.</p> <p>Przy planowaniu ww. elementów terenu budowy należy zapewnić oszczędne gospodarowanie terenem i ograniczenie ich powierzchni do niezbędnego minimum (patrz też poz. 25).</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
14.	II.5.	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby i wód, ochrona klimatu akustycznego, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Warunki dla lokalizacji zapleczy budowy, placów, składowisk itp.</p> <p>Zaplecza budowy, bazy jednostek sprzętowych, place materiałowe i technologiczne, miejsca składowania gruntu i materiałów budowlanych, parkingi itp. należy zlokalizować:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) w miejscach zapewniających brak oddziaływania hałasu na tereny chronione akustycznie; b) możliwie jak najdalej od budynków mieszkalnych; c) poza bezpośrednim zasięgiem wód wezbraniowych (w tym poza terenami międzywał) oraz poza miejscami, w których mogłoby dojść do skażenia wód; d) w maksymalnej możliwej odległości od istniejących cieków, zbiorników wodnych i miejsc podmokłych; e) poza terenami zadrzewionymi, w odległości minimum 2 m od rzutu korony drzew nie przeznaczonych do usunięcia (patrz też poz. 18); f) w obrębie terenów już przekształconych antropogenicznie, poza obszarami cennymi przyrodniczo; g) z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni oraz obowiązku rekultywacji po zakończeniu prac. <p>Planowane lokalizacje oraz plany organizacji zapleczy budowy i pozostałych ww. elementów terenu budowy należy uzgodnić z zespołem nadzoru przyrodniczego (o którym mowa w poz. 85) oraz przedstawić, wraz z ww. uzgodnieniami, do akceptacji Inżyniera.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
15.	–	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby i wód, ochrona klimatu akustycznego, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Warunki dla lokalizacji dróg technologicznych</p> <p>Drogi technologiczne należy zlokalizować:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) w miejscach pozwalających zachować zgodność z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony akustycznej terenów; b) możliwie jak najdalej od budynków mieszkalnych; c) w maksymalnej możliwej odległości od istniejących cieków, zbiorników wodnych i miejsc podmokłych; d) w miejscach pozwalających w maksymalnym stopniu zachować istniejące drzewa i krzewy; e) poza terenami o najwyższych walorach przyrodniczych; w przypadku braku możliwości spełnienia niniejszego warunku w danej lokalizacji, drogi technologiczne należy lokować w bezpośrednim sąsiedztwie wykonywanych robót, zajmując tylko minimalną niezbędną powierzchnię ww. terenów; f) w pierwszej kolejności na istniejących drogach. <p>Planowane lokalizacje dróg technologicznych należy uzgodnić z zespołem nadzoru przyrodniczego (o którym mowa w poz. 85) oraz przedstawić, wraz z ww. uzgodnieniami, do akceptacji Inżyniera.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
E. WYMAGANIA DOTYCZĄCE USUWANIA DRZEW I KRZEWÓW					
16.	II.7.	Ochrona krajobrazu, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Dopuszczalny zakres, termin i ogólne warunki usuwania drzew i krzewów</p> <p>Usuwanie drzew i krzewów należy ograniczyć do niezbędnego minimum umożliwiającego realizację robót.</p> <p>Drzewa i krzewy planowane do usunięcia należy szczegółowo zlokalizować i wyraźnie oznaczyć w terenie. Zgodność lokalizacji oraz liczby drzew i krzewów oznaczonych w terenie jako przeznaczone do usunięcia z obowiązującą dokumentacją projektową należy potwierdzić pisemną opinią nadzoru przyrodniczego (o którym mowa w poz. 85).</p> <p>Wycinkę i/lub inne formy usuwania nadziemnych części drzew i krzewów należy prowadzić poza okresem lęgowym ptaków, tj. poza okresem od 1 marca do 31 sierpnia (warunek ten nie dotyczy usuwania pniaków oraz korzeni drzew i krzewów, pozostałych po ww. pracach).</p> <p>W przypadku konieczności wycinki w okresie lęgowym, prace te należy prowadzić pod ścisłym nadzorem eksperta ornitologa (o którym mowa w poz. 85).</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
17.	–	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Nadzór przyrodniczy przed i podczas usuwania drzew o obwodzie pierśnicowym powyżej 100 cm</p> <p>W przypadku usuwania drzew o obwodzie pierśnicowym powyżej 100 cm obowiązują dodatkowo następujące zasady:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) usuwanie drzew o obwodzie pierśnicowym powyżej 100 cm należy poprzedzić kontrolą tych drzew pod kątem obecności chronionych gatunków ptaków, bezkręgowców i nietoperzy, przeprowadzoną przez ekspertów ornitologa, entomologa i chiropterologa (o których mowa w poz. 85), w terminie nie dłuższym niż 1 tydzień przed rozpoczęciem usuwania danego drzewa; b) w przypadku stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków, bezkręgowców i/lub nietoperzy w drzewach planowanych do usunięcia, ww. eksperci wskażą dopuszczalne terminy i sposoby usuwania drzew oraz określą sposoby postępowania z drewnem zasiedlonym przez gatunki zwierząt chronionych. Terminy usuwania drzew ustalone z ww. ekspertami nie mogą naruszać warunków określonych w poz. 16; c) usuwanie (np. wycinka) drzew o obwodzie pierśnicowym powyżej 100 cm zostanie przeprowadzone pod bezpośrednim nadzorem ww. ekspertów; d) w przypadku stwierdzenia obecności osobników chronionych gatunków ptaków, bezkręgowców i/lub nietoperzy w drzewach aktualnie podlegających usuwaniu, ww. eksperci określą sposoby ograniczenia śmiertelności stwierdzonych osobników zwierząt chronionych, w tym m.in. sposoby postępowania z drewnem zasiedlonym przez chronione gatunki bezkręgowców; e) w przypadku stwierdzenia obecności chronionych gatunków ptaków, bezkręgowców i/lub nietoperzy w drzewach planowanych do usunięcia i/lub w drzewach aktualnie podlegających usuwaniu, należy pozyskać wymaganą prawem decyzję administracyjną zezwalającą na odstąpienie od zakazów obowiązujących w stosunku do chronionych gatunków zwierząt (jeżeli jest to wymagane w danym przypadku); f) w przypadku stwierdzenia konieczności przenoszenia osobników chronionych gatunków ptaków, bezkręgowców i/lub nietoperzy z drzew planowanych do usunięcia i/lub z drzew aktualnie podlegających usuwaniu, działania takie należy wykonać m.in. zgodnie z warunkami podanymi w poz. 34. 	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
F. WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZABEZPIECZENIA DRZEW I KRZEWÓW NIEPRZEZNACZONYCH DO USUNIĘCIA					
18.	II.5. II.9.	Ochrona krajobrazu, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ochrona terenów pod koronami drzew i krzewów</p> <p>Prace budowlane należy prowadzić w sposób nie szkodzący drzewom i krzewom nieprzewidzianym do usunięcia.</p> <p>W odległości mniejszej niż 2 m od granicy rzutu korony drzew i krzewów nieprzewidzianych do usunięcia zabrania się (patrz też poz. 14):</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wyznaczania dróg i placów technologicznych, miejsc parkingowych i innych elementów mogących wpływać na wzrost ubicia i zmianę napowietrzenia gleby; b) prowadzenia ruchu oraz postoju i parkowania pojazdów, maszyn i urządzeń; c) składowania materiałów budowlanych, mas ziemnych (w tym humusu), odpadów i innych materiałów mogących wpływać na wzrost ubicia i zmianę napowietrzenia gleby albo stwarzających ryzyko zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego w ww. strefie; d) palenia lub używania ognia, używania urządzeń lub maszyn wytwarzających wysoką temperaturę mogącą powodować przesuszanie korony drzew i krzewów. <p>W odległości mniejszej niż 10 m od granicy rzutu korony drzew i krzewów nieprzewidzianych do usunięcia zabrania się składowania substancji mogących powodować zanieczyszczenie środowiska gruntowo-wodnego.</p> <p>Sposób formowania i zagęszczania nasypów w sąsiedztwie drzew i krzewów nieprzewidzianych do usunięcia należy ustalić z ekspertem dendrologiem (o którym mowa w poz. 85), a wyniki ustaleń przekazać do akceptacji Inżyniera.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
19.	–	Ochrona krajobrazu, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ogrodzenie terenów pod koronami drzew i krzewów</p> <p>Drzewa i krzewy nieprzewidziane do usunięcia rosnące w granicach terenu budowy (wraz z terenami zajęć czasowych) należy ogrodzić w linii rzutu korony w sposób widoczny dla wszystkich uczestników robót.</p> <p>Ogrodzenia te należy zainstalować przed rozpoczęciem prac na danym odcinku robót i utrzymywać w należytym stanie aż do zakończenia prac, które mogłyby wywierać niekorzystny wpływ na przedmiotowe drzewa i krzewy.</p> <p>Po zakończeniu robót ww. ogrodzenia należy usunąć.</p> <p>Szczegółową lokalizację i sposób ogrodzenia drzew i krzewów należy ustalić z ekspertem dendrologiem (o którym mowa w poz. 85), a wyniki ustaleń przekazać do akceptacji Inżyniera.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
20.	II.9.	Ochrona krajobrazu, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zabezpieczenie pni drzew nieprzewidzianych do usunięcia</p> <p>Przed rozpoczęciem prac budowlanych na danym odcinku robót pnie drzew nieprzeznaczonych do usunięcia należy zabezpieczyć przed uszkodzeniami mechanicznymi (np. przez zastosowanie okładzin z desek, osłon przypniowych z mat słomianych, trzciniowych lub juty, itp.), do wysokości nie mniejszej niż 150-200 cm, w sposób niepowodujący okaleczania drzewa.</p> <p>W przypadku zastosowania okładziny z desek, elementy okładziny należy zainstalować tak, aby deski szczelnie przylegały do całej powierzchni pnia, a krawędzie desek nie powodowały uszkodzeń kory; dolne części desek powinny być zabezpieczone przed możliwością zmiany pozycji, na przykład przez obsypanie ziemią, dodatkowe zabezpieczenie drutem, itp.).</p> <p>W okresie realizacji Kontraktu należy na bieżąco kontrolować stan zabezpieczeń pni drzew narażonych na uszkodzenia i utrzymywać te zabezpieczenia we właściwym stanie, gwarantującym skuteczną ochronę pni przed uszkodzeniami mechanicznymi.</p> <p>Po zakończeniu robót ww. zabezpieczenia pni należy usunąć.</p> <p>Planowany sposób zabezpieczenia pni drzew nieprzewidzianych do usunięcia należy ustalić z ekspertem dendrologiem (o którym mowa w poz. 85), a wyniki ustaleń przekazać do akceptacji Inżyniera.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
21.	–	Ochrona krajobrazu, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zabezpieczenie lub profilaktyczne cięcia konarów i gałęzi drzew narażonych na uszkodzenia</p> <p>Konary i gałęzie drzew nieplanowanych do usunięcia narażone na uszkodzenia mechaniczne przez pracujące lub przemieszczające się pojazdy, maszyny i urządzenia, należy zabezpieczyć przed uszkodzeniami, np. poprzez podparcie najniższych rosnących konarów i gałęzi lub poprzez ich podwiązanie do konarów i gałęzi rosnących wyżej (każdorazowo w sposób nie powodujący uszkodzeń kory).</p> <p>W przypadku braku możliwości wykonania ww. działań zabezpieczających, konary i gałęzie drzew nieplanowanych do usunięcia narażone na uszkodzenia mechaniczne należy profilaktycznie przyciąć.</p> <p>Wykonanie profilaktycznych cięć konarów i gałęzi drzew wymaga każdorazowo zgody Inżyniera.</p> <p>Cięcia profilaktyczne nie mogą zaburzyć naturalnego pokroju drzew (nie mogą one obejmować więcej niż 1/3 zielonej masy drzewa), z zachowaniem stabilności i statyki drzew (zakres cięć musi być równomierny z każdej strony korony). Miejsca wykonanych cięć należy odpowiednio zabezpieczyć preparatem grzybobójczym.</p> <p>Planowany zakres cięć pielęgnacyjnych oraz sposób pielęgnacji przyciętych konarów i gałęzi należy uzgodnić z ekspertem dendrologiem (o którym mowa w poz. 85), a wyniki ustaleń przekazać do akceptacji Inżyniera.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
22.	II.9.	Ochrona krajobrazu, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Prowadzenie robót w obrębie brył korzeniowych drzew i krzewów</p> <p>Prace w obrębie brył korzeniowych drzew i krzewów nieprzeznaczonych do usunięcia należy prowadzić z zachowaniem następujących warunków:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wykopy należy wykonywać w miarę możliwości nie bliżej niż 2 m od pnia; b) w przypadku konieczności wykonywania wykopów w odległości mniejszej niż 2 m od pnia, prace te należy wykonywać ręcznie; c) ze względu na konieczność zachowania statyki drzew, zabrania się odcinania korzeni szkieletowych (o średnicy powyżej 4 cm); d) wykopy w obrębie brył korzeniowych drzew i krzewów powinny być jak najszybciej zasypane, tak aby maksymalnie skrócić okres narażenia odkrytych korzeni na przesuszenie lub przemarznięcie (przy zachowaniu warunków, o których mowa w poz. 23); e) optymalnym okresem prowadzenia robót w obrębie brył korzeniowych drzew i krzewów są miesiące od października do kwietnia. <p>Wyżej wymienione działania należy wykonywać w uzgodnieniu z ekspertem dendrologiem (o którym mowa w poz. 85, a po ich wykonaniu należy przedstawić Inżynierowi opinię ww. eksperta dotyczącą oceny prawidłowości wykonanych działań.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
23.	II.9.	Ochrona krajobrazu, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zabezpieczenie odsloniętych korzeni drzew i krzewów</p> <p>Odslonięte korzenie drzew i krzewów nieprzeznaczonych do usunięcia należy zabezpieczyć przed przesuszeniem lub przemarznięciem, np. przez przykrycie matami słomianymi lub jutowymi, zgodnie z zaleceniami eksperta dendrologa (o którym mowa w poz. 85).</p> <p>W okresie od początku kwietnia do końca października odslonięte korzenie należy dodatkowo zabezpieczać przed wysychaniem, np. przez polewanie wodą ww. mat przykrywających korzenie.</p> <p>W okresach występowania temperatur ujemnych maty te powinny być suche, aby uniknąć przemarzania korzeni.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
24.	II.9.	Ochrona krajobrazu, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zabiegi pielęgnacyjne w przypadku uszkodzeń drzew i krzewów</p> <p>W przypadku uszkodzenia nadziemnych części drzew i krzewów nieprzeznaczonych do usunięcia należy niezwłocznie przeprowadzić niezbędne działania pielęgnacyjne, adekwatne do miejsca i rodzaju uszkodzenia.</p> <p>W przypadku uszkodzenia korzeni zniszczone końcówki należy odciąć, a miejsca cięć i uszkodzeń zabezpieczyć preparatem grzybobójczym.</p> <p>Wyżej wymienione działania należy wykonywać w uzgodnieniu z ekspertem dendrologiem (o którym mowa w poz. 85), a po ich wykonaniu należy przedstawić Inżynierowi opinię ww. eksperta dotyczącą oceny prawidłowości wykonanych działań.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
G. WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZABEZPIECZENIA CHRONIONYCH ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH					
25.	–	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby i wód, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczenie wpływu realizacji Kontraktu na zasoby przyrodnicze</p> <p>W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania robót na zasoby przyrodnicze występujące na <i>obszarze realizacji Kontraktu</i> i w jego otoczeniu, Wykonawca powinien m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zapewnić taką organizację prac, aby maksymalnie skrócić <i>okres realizacji Kontraktu</i>; b) zapewnić oszczędne korzystanie z terenu oraz minimalne przekształcanie jego powierzchni; c) ograniczyć korzystanie i przekształcanie elementów przyrodniczych środowiska wyłącznie do zakresu jaki jest niezbędny dla prawidłowej i terminowej realizacji Kontraktu. 	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
26.	–	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby i wód, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ochrona istniejącej szaty roślinnej i ukształtowania podłoża w granicach terenu budowy</p> <p>Wykonawca dołoży wszelkich starań dla zachowania istniejącej szaty roślinnej (drzew, krzewów i roślinności zielnej) oraz istniejącego ukształtowania podłoża w tych częściach terenu budowy, które nie są bezpośrednio związane z prowadzeniem robót (zgodnie z obowiązującą dokumentacją projektową).</p> <p>W tym celu ruch pojazdów i maszyn budowlanych w granicach terenu budowy powinien być ograniczony jedynie do miejsc aktualnie prowadzonych lub planowanych robót budowlanych i innych prac związanych z realizacją Kontraktu, a także do wyznaczonych dróg technologicznych, placów składowych, zapleczy budowy, itp.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
27.	–	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Jednorazowa inwentaryzacja przyrodnicza obszaru realizacji Kontraktu przed rozpoczęciem robót</p> <p>Przed rozpoczęciem robót na poszczególnych częściach <i>obszaru realizacji Kontraktu</i> należy przeprowadzić jednorazową inwentaryzację przyrodniczą terenu planowanych robót, wykonaną przez zespół nadzoru przyrodniczego, o którym mowa w poz. 85.</p> <p>Celem inwentaryzacji jest ustalenie aktualnego występowania i rozmieszczenia chronionych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk i stanowisk chronionych gatunków flory i fauny, w tym bieżąca weryfikacja informacji na ww. temat zawartych tekście niniejszego PZŚ oraz innych dostępnych materiałach źródłowych.</p> <p>W przypadku stwierdzenia obecności chronionych siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk lub stanowisk chronionych gatunków roślin i zwierząt na <i>obszarze realizacji Kontraktu</i>, należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) w przypadku chronionych siedlisk przyrodniczych – dalsze działania uzgodnić z odpowiednim ekspertem zespołu nadzoru przyrodniczego (o którym mowa w poz. 85), a wyniki ustaleń przekazać do akceptacji Inżyniera; b) w przypadku siedlisk lub stanowisk gatunków chronionych – dalsze działania uzgodnić z odpowiednim ekspertem zespołu nadzoru przyrodniczego (o którym mowa w poz. 85), z uwzględnieniem warunków opisanych w poz. 34 i 39, a wyniki ustaleń przekazać do akceptacji Inżyniera. 	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
28.	–	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapobieganie rozprzestrzenianiu się roślin inwazyjnych</p> <p>Przed rozpoczęciem robót na poszczególnych częściach <i>obszaru realizacji Kontraktu</i> należy przeprowadzić kontrolę mającą na celu ustalenie aktualnego występowania obcych gatunków roślin inwazyjnych. Kontrola powinna być przeprowadzona przez eksperta botanika-fitosocjologa, o którym mowa w poz. 85.</p> <p>W przypadku stwierdzenia obecności obcych gatunków roślin inwazyjnych należy określić i wdrożyć niezbędny zakres działań, mających na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się ww. roślin w związku z realizacją Kontraktu (w szczególności w przypadku stwierdzenia obecności ww. roślin na powierzchniach podlegających odhumusowywaniu). Działania te należy określić w uzgodnieniu z ww. ekspertem, a wyniki ustaleń przedstawić do akceptacji Inżyniera.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
29.	–	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zabezpieczenie obszaru realizacji Kontraktu przed wkraczaniem drobnych zwierząt</p> <p>Roboty należy wykonywać w sposób pozwalający uniknąć zabijania zwierząt.</p> <p>Przed rozpoczęciem oraz w trakcie prowadzenia robót na poszczególnych częściach <i>obszaru realizacji Kontraktu</i> zespół nadzoru przyrodniczego (o którym mowa w poz. 85) będzie przeprowadzał cykliczne kontrole ww. miejsc, w celu określenia potrzeby podejmowania działań na rzecz ograniczenia przedostawania się dzikich gatunków zwierząt (w szczególności gatunków chronionych) na teren budowy.</p> <p>W przypadku stwierdzenia takiej potrzeby, ww. zespół nadzoru przyrodniczego określi warunki niezbędne dla ograniczenia przedostawania się ww. gatunków zwierząt na teren budowy (np. ogrodzenie wybranych fragmentów terenu budowy, cykliczne kontrole i odłowy prowadzone pod nadzorem ww. zespołu nadzoru przyrodniczego, itp.), a następnie będzie nadzorował ich wdrożenie. Szczegółowy opis planowanych działań w ww. zakresie w danej lokalizacji należy przekazać do akceptacji Inżyniera.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
30.	–	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zabezpieczenie miejsc sezonowej migracji płazów</p> <p>Jeżeli na <i>obszarze realizacji Kontraktu</i> zostaną stwierdzone sezonowe migracje płazów Wykonawca zobowiązany jest do zabezpieczenia danego terenu tak, aby uniemożliwić płazom przedostawanie się do miejsc, w których mogłyby być zagrożone w związku z prowadzonymi robotami.</p> <p>W tym celu należy wygrodzić odpowiednie fragmenty terenu budowy nieprzekraczalnym dla płazów ogrodzeniem (z folii, agrowłókniny lub siatki o oczkach nie większych niż 0,5 x 0,5 cm) o wysokości ok. 50 cm, z 10 cm nawiasem na zewnątrz. W dolnej części materiału ogrodzenia winien być wkopany w podłoże – ogrodzenia muszą szczelnie przylegać do powierzchni gruntu i muszą być odpowiednio zakotwione, tak aby skutecznie zapobiegać przedostawaniu się płazów do miejsc prowadzenia robót.</p> <p>Ustalenie szczegółowej lokalizacji ogrodzeń zabezpieczających <i>obszar realizacji Kontraktu</i> przed wkraczaniem migrujących płazów oraz wybór rodzaju ogrodzeń i ich montaż należy wykonywać pod nadzorem eksperta herpetologa (o którym mowa w poz. 85).</p> <p>Przez cały okres funkcjonowania zainstalowanych ogrodzeń należy systematycznie kontrolować ich stan techniczny i niezwłocznie usuwać ew. uszkodzenia i nieszczelności (nie rzadziej niż raz na 3 dni).</p> <p>Wędrujące wzdłuż ogrodzeń płazy należy systematycznie odławiać i przenosić, z częstotnością i w sposób uzgodniony z ww. ekspertem herpetologiem oraz zgodnie z warunkami podanymi w poz. 34.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
31.	–	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczanie strat w zasobach chronionych gatunków zwierząt podczas prowadzenia robót ziemnych</p> <p>Bezpośrednio przed rozpoczęciem robót ziemnych na danym terenie odpowiedni eksperci zespołu nadzoru przyrodniczego (o którym mowa w poz. 85) powinni skontrolować miejsca aktualnie planowanych robót pod względem obecności osobników chronionych gatunków zwierząt.</p> <p>W przypadku stwierdzenia obecności ww. zwierząt należy wykonać działania, o których mowa w poz. 34.</p> <p>Roboty ziemne należy wykonywać pod nadzorem ww. ekspertów.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
32.	–	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zabezpieczanie oraz kontrole miejsc mogących stanowić pułapki dla drobnych zwierząt</p> <p>Wykopy, studzienki oraz inne miejsca mogące stanowić pułapki dla zwierząt (zwł. płazów, gadów i małych ssaków) należy w maksymalnym możliwym stopniu zabezpieczyć przed możliwością przedostania się do nich ww. zwierząt bez możliwości ich samodzielnego opuszczenia oraz systematycznie kontrolować w celu ograniczenia śmiertelności osobników, które pomimo zabezpieczeń dostały się do ww. miejsc.</p> <p>Sposób zabezpieczenia poszczególnych miejsc oraz terminy i częstotliwość ich kontroli oraz sposób postępowania z uwięzionymi tam zwierzętami należy na bieżąco uzgadniać z zespołem nadzoru przyrodniczego, o którym mowa w poz. 85), a następnie wdrożyć wyniki ww. uzgodnień.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
33.	II.12.	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Bieżąca likwidacja zastoisk wody na obszarze realizacji Kontraktu</p> <p>W okresie realizacji Kontraktu (w szczególności w okresie od początku marca do końca maja) należy zapobiegać tworzeniu się i na bieżąco likwidować zastoiska wody w miejscach mogących kolidować z bieżącymi lub planowanymi robotami oraz w miejscach prowadzenia aktualnego lub planowanego ruchu pojazdów, maszyn i urządzeń.</p> <p>Działanie to ma na celu zapobieganie osiedlaniu się chronionych gatunków płazów na obszarze realizacji Kontraktu w okresie prowadzenia robót. Działanie to należy prowadzić w konsultacji z ekspertem herpetologiem (o którym mowa w poz. 85), który będzie również nadzorować prawidłowość jego wdrażania.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
34.	II.13.	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Odłów i przeniesienie drobnych zwierząt z obszaru realizacji Kontraktu</p> <p>W przypadku pojawienia się drobnych zwierząt (m.in. płazy, gady, drobne ssaki) na obszarze realizacji Kontraktu (w miejscach, w których prowadzone roboty mogą stanowić zagrożenie dla ich życia lub zdrowia), należy dokonać odłowu i przeniesienia osobników ww. zwierząt z obszaru realizacji Kontraktu w odpowiednie dla danego gatunku miejsce o podobnych warunkach siedliskowych, zlokalizowane tak, aby zwierzęta te nie mogły powrócić na teren budowy do czasu zakończenia robót. Warunek ten dotyczy wszystkich stadiów rozwojowych ww. zwierząt.</p> <p>Działania powyższe należy wykonać pod nadzorem i zgodnie z wytycznymi odpowiedniego eksperta z zespołu nadzoru przyrodniczego, o którym mowa w poz. 85).</p> <p>Z czynności przeniesienia/niszczenia zastanych gatunków siedlisk i stanowisk roślin lub zwierząt sporządzić protokół i dokumentację fotograficzną zgodnie z wytycznymi wskazanymi w uzyskanych decyzjach administracyjnych.</p> <p>W protokole powinno być stwierdzone przynajmniej: rodzaj i ilość przenoszonych gatunków, wskazanie miejsc, z których i na które następuje przeniesienie, określenie sposobu przeniesienia oraz czasu w jakim to następuje.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
35.	–	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby i wód, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zakaz ingerencji w koryta i strefę nadbrzeżną cieków</p> <p>W okresie realizacji Kontraktu nie wolno ingerować w koryta i brzegi cieków (m.in. zakaz ruchu pojazdów, maszyn i urządzeń, zakaz zanieczyszczania, dewastacji, składowania materiałów itp.), z wyjątkiem odcinków objętych robotami zgodnie z obowiązującą dokumentacją projektową.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
36.	II.10.	Ochrona wód, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zachowanie rzędnej dna istniejącego zbiornika wodnego na kanale Lesisko</p> <p>Dopuszcza się powiększenie powierzchni istniejącego zbiornika wodnego na kanale Lesisko od km 0+935 do km 1+337, o długości 402 m, średniej szerokości 50 m i głębokości ok. 1,8 m, przy zachowaniu rzędnej dna zbiornika na poziomie nie mniejszym niż 195,5 m n.p.m.</p> <p>Niniejszy warunek ma przeciwdziałać pogorszeniu się stanu zachowania przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 „Łąki Nowohuckie” (w tym: siedliska przyrodniczego 6510 – łąki świeże oraz 4 chronionych gatunków motyli – modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i>, modraszek nausitous <i>Phengaris nausithous</i>, czerwonończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> i czerwonończyk fioletek <i>Lycaena helle</i>).</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
37.	II.11.	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Terminy prowadzenia robót w istniejącym zbiorniku wodnym na kanale Lesisko</p> <p>Prace w zbiorniku wodnym na kanale Lesisko należy prowadzić poza okresem hibernacji płazów, trwającym od początku października do końca lutego (prace te można zatem prowadzić wyłącznie w okresie od początku marca do końca września).</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
38.	II.6.	Ochrona wód, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Bieżące kontrole ekspertów zespołu nadzoru przyrodniczego w okresie realizacji Kontraktu</p> <p>Roboty i inne prace wykonywane w okresie realizacji Kontraktu należy prowadzić pod bieżącym nadzorem ekspertów zespołu nadzoru przyrodniczego (o którym mowa w poz. 85).</p> <p>Eksperti ci powinni m.in. przeprowadzać regularne inspekcje całego obszaru realizacji Kontraktu (nie rzadziej niż raz na miesiąc) i na bieżąco przekazywać swoje uwagi i zalecenia personelowi Wykonawcy odpowiedzialnemu za prowadzenie robót zgodnie z warunkami PZŚ.</p> <p>Z wykonanych inspekcji należy sporządzać pisemne notatki, załączane do comiesięcznych raportów z realizacji warunków PZŚ (o których mowa w poz. 90).</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
39.	–	Ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Uzyskanie decyzji zezwalającej na odstąpienie od zasad ochrony gatunkowej roślin, grzybów i zwierząt stwierdzonych na obszarze realizacji Kontraktu</p> <p>W odniesieniu do zasobów chronionych gatunków flory i fauny występujących na <i>obszarze realizacji Kontraktu</i> i w strefie jego oddziaływania (w tym zasobów opisanych w tekście niniejszego PZŚ oraz innych dostępnych materiałach źródłowych, a także stwierdzonych w <i>okresie realizacji Kontraktu</i> w wyniku działań zespołu nadzoru przyrodniczego, o którym mowa w poz. 85) należy wykonać następujące czynności:</p> <p>a) Wykonawca uzyska i przekaże do akceptacji Inżyniera pisemną opinię ww. zespołu nadzoru przyrodniczego, zawierającą m.in. określenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> zakresu potencjalnego oddziaływania robót na stwierdzone zasoby przyrodnicze oraz konieczności uzyskiwania decyzji, o której mowa w pkt. b (poniżej), <p>a następnie, jeżeli okaże się to niezbędne w świetle ww. opinii, wykona działania, o których mowa w pkt. b-d (poniżej);</p> <p>b) przed podjęciem jakichkolwiek czynności mogących prowadzić do niszczenia siedlisk i stanowisk lub płoszenia osobników gatunków chronionych, Wykonawca zobowiązany jest do uzyskania wymaganej prawem decyzji administracyjnej zezwalającej na odstąpienie od zakazów obowiązujących w stosunku do chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt. Wniosek Wykonawcy o wydanie ww. decyzji wymaga uzyskania akceptacji Inżyniera i Inwestora przed jego złożeniem do odpowiedniego organu;</p> <p>c) uzyskaną decyzję należy przedłożyć do wiadomości Inżyniera;</p> <p>d) Wykonawca zobowiązany jest do precyzyjnego i terminowego wdrożenia warunków zawartych w ww. decyzji.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodniczego.)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
H. WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA GRUNTÓW (W TYM WARSTWY HUMUSU)					
40.	–	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby	Obszar realizacji Kontraktu	Gospodarka gruntami pochodzącymi z terenu budowy Grunty znajdujące się na terenie budowy (w tym masy ziemne) należy w pierwszej kolejności zagospodarować na terenie budowy. Pozostały nadmiar gruntów należy zagospodarować zgodnie z dokumentacją projektową. Sposób postępowania z gruntami stanowiącymi odpad należy przedstawić w Planie gospodarowania odpadami (PGO), opracowanym przez Wykonawcę i przekazanym do akceptacji Inżyniera przed rozpoczęciem robót (zgodnie z poz. 66).	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
41.	–	Ochrona gleby, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	Zebranie warstwy humusu W celu ochrony warstwy humusu z obszaru realizacji Kontraktu: a) przed rozpoczęciem robót budowlanych w poszczególnych częściach obszaru realizacji Kontraktu należy zebrać warstwę urodzajnej gleby (tzw. humusu), o miąższości zgodnej z obowiązującą dokumentacją projektową (warunek ten dotyczy wszystkich miejsc na obszarze realizacji Kontraktu, na których mogłoby dojść do degradacji istniejącej warstwy humusu w związku z prowadzeniem robót, ruchem i obsługą pojazdów, maszyn i urządzeń, składowaniem materiałów itp.); b) prace związane ze zdjęciem wierzchniej warstwy muszą zostać poprzedzone wykonaniem inwentaryzacji przyrodniczych, o których mowa w poz. 27, 28 i 31, a ich realizacja musi uwzględniać m.in. warunki podane w poz. 31.	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
42.	–	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	Składowanie humusu Zebrany humus należy składować w następujący sposób: a) zebrany humus należy składować w postaci pryzm, zlokalizowanych w miejscach w których będzie on skutecznie zabezpieczony przed degradacją (patrz też opis w pkt. c); b) szczegółową lokalizację pryzm humusu należy wyprzedzająco uzgodnić z zespołem nadzoru przyrodniczego (o którym mowa w poz. 85), tak aby składowanie humusu nie powodowało degradacji siedlisk przyrodniczych i stanowisk gatunków chronionych ani nie wpływało negatywnie na stan zdrowotny drzew i krzewów; c) składowane pryzmy humusu należy oznakować i skutecznie zabezpieczyć przed zanieczyszczeniem, rozjeżdżaniem, zagęszczeniem, składowaniem materiałów budowlanych itp.; d) składowane pryzmy humusu należy utrzymywać w odpowiedniej wilgotności, w sposób umożliwiający jego ponowne wykorzystanie (m.in. należy je systematycznie zraszać, z częstotliwością zależną od warunków pogodowych).	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
43.	–	Ochrona gleby, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	Wykorzystanie humusu Składowany humus należy wykorzystać do odtworzenia warstwy urodzajnej gleby w późniejszych etapach budowy (patrz też poz. 42d).	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
I. WYMAGANIA DOTYCZĄCE REKULTYWACJI TERENU PO ZAKOŃCZENIU ROBÓT ORAZ NASADZEŃ ZASTĘPCZYCH DRZEW I KRZEWÓW					
44.	–	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Odtwarzanie warstwy humusu i terenów zieleni oraz uporządkowanie terenu po zakończeniu robót</p> <p>Po zakończeniu robót budowlanych należy:</p> <ol style="list-style-type: none"> rozebrać zaplecza budowy oraz drogi i place technologiczne, a płyty drogowe i zebrany piasek z podsypki (jeżeli dotyczy) wywieźć poza <i>obszar realizacji Kontraktu</i>, na wskazane wcześniej miejsce docelowe (zaakceptowane przez Inżyniera); na terenach zajmowanych w związku z realizacją Kontraktu (w granicach <i>obszaru realizacji Kontraktu</i>) wykonać odpowiednie zabiegi agrotechniczne (spulchnianie gruntu, nawożenie itp.), przygotowujące do odtworzenia warstwy urodzajnej gleby, a następnie odtworzyć warstwę urodzajną gleby (m.in. z wykorzystaniem humusu zebranego z terenu robót – patrz poz. 43); wykonać zabiegi wspomagające odtworzenie terenów zieleni (w tym obsiewy i nasadzenia drzew [zgodnie z dokumentacją projektową], z wykorzystaniem wyłącznie rodzimych gatunków roślin, zgodnych z lokalnymi warunkami siedliskowymi). Obsiewy należy wykonać w jak najkrótszym terminie po zakończeniu odtwarzania urodzajnej warstwy gleby, tak aby zapobiec rozwojowi chwastów na zahumusowanych powierzchniach; zapewnić odpowiednią pielęgnację odtwarzanych terenów zieleni (m.in. zgodnie z warunkami określonymi w poz. 45), do końca Okresu Zgłaszania Wad, Gwarancji i Rękojmi, usunąć wszystkie pozostałe odpady oraz uporządkować <i>obszar realizacji Kontraktu</i>; uporządkować i przywrócić do właściwego stanu teren objęty pracami w wyniku m.in. ruchu maszyn, środków transportu oraz tereny przyległe do terenu prowadzonych robót. <p>Działania opisane w pkt. b-d (powyżej) należy wykonać pod nadzorem ekspertów botanika-fitosocjologa i dendrologa (o których mowa w poz. 85), obejmującym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> uzgodnienie dokładnych terminów prac; uzgodnienie składu gatunkowego i proporcji ilościowych mieszanek nasion planowanych do obsiewu; uzgodnienie warunków przygotowania gleby; uzgodnienie zasad pielęgnacji odtwarzanych terenów zieleni; przekazanie wyników ww. uzgodnień do akceptacji Inżyniera; nadzór nad wykonywaniem zabiegów wspomagających odtworzenie terenów zieleni oraz nadzór nad pielęgnacją tych terenów (do końca Okresu Zgłaszania Wad, Gwarancji i Rękojmi). <p>Działania związane z odtwarzaniem warstwy humusu oraz odtwarzaniem terenów zieleni, o których mowa w niniejszej pozycji PZŚ, należy rozpocząć w najszybszym możliwym terminie pozwalającym na ich realizację (z uwzględnieniem warunku opisanego w pkt. c, powyżej).</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
45.	–	Ochrona powierzchni ziemi i krajobrazu, ochrona gleby, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Pielęgnacja obszarów trawiastych</p> <p>Pielęgnowanie obszarów trawiastych w pierwszym sezonie wegetacyjnym po ich założeniu polega na:</p> <p>a) nawożeniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> trawniki należy zasilać nawozami mineralnymi w miarę potrzeb (nie więcej 3-5 kg NPK/ar/rok), mieszanek nawozów należy przygotować tak, aby zapewnić składniki wymagane dla wzrostu traw w poszczególnych porach roku, w tym: <ul style="list-style-type: none"> wiosną trawnik wymaga mieszanki z przewagą azotu, od połowy lata należy ograniczyć azot, zwiększając dawki potasu i fosforu, ostatnie nawożenie nie powinno zawierać azotu, lecz potas i fosfor. <p>b) dosiewaniu nasion,</p> <p>c) koszeniu:</p> <ul style="list-style-type: none"> pierwsze koszenie powinno być przeprowadzone, gdy trawa osiągnie wysokość około 10 cm i winna być skoszona na wysokość 6 cm, następne koszenia winny się odbywać w takich odstępach czasu, aby wysokość trawy nie przekraczała wysokości 15 cm, ostatnie, przedzimowe koszenie trawników powinno być wykonane z 1-miesięcznym wyprzedzeniem spodziewanego nastania mrozów (dla warunków klimatycznych Polski można przyjąć pierwszą połowę października), po każdym koszeniu ze wszystkich powierzchni należy usunąć ściętą trawę, a zebrane siano należy składować poza terenem budowy, <p>d) utrzymywaniu odpowiedniej wilgotności gleby.</p> <p>Koszenie obszarów trawiastych w kolejnych sezonach wegetacyjnych należy przeprowadzać z częstotnością 2 razy na rok.</p>	<p>W okresie realizacji Kontraktu – Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)</p> <p>Po okresie realizacji Kontraktu – Inwestor</p>
46.	II.8.	Ochrona krajobrazu, ochrona przyrody ożywionej	Miejsca wskazane przez Inwestora po zakończeniu ustaleń z władzami miasta Krakowa	<p>Nasadzenia zastępcze drzew i krzewów</p> <p>W związku z niezbędną wycinką drzew i krzewów, w celu ograniczenia wpływu realizacji Kontraktu na stan zasobów roślinności drzewiastej należy wykonać nasadzenia zastępcze, z wykorzystaniem wyłącznie rodzimych gatunków drzew i krzewów, odpowiednich do danego rodzaju siedliska. Nasadzenia zastępcze należy zaprojektować w stosunku przynajmniej 1:0,5 (tj. co najmniej jeden okaz nasadzany za dwa okazy wycinane). Wykonywanie nasadzeń zastępczych należy zakończyć najpóźniej do końca 1 roku po ukończeniu robót budowlanych.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
J. WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZAPOBIEGANIA EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO ŚRODOWISKA GRUNTOWO-WODNEGO					
47.	–	Ochrona gleby i wód, ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie bezpieczeństwa środowiska gruntowo-wodnego</p> <p>Wykonawca ma obowiązek zapewnienia takiej organizacji robót, w tym organizacji i wyposażenia terenu budowy, aby zapobiec możliwości skażenia środowiska gruntowo-wodnego na <i>obszarze realizacji Kontraktu</i> i w jego otoczeniu, a także zapobiec możliwości niekontrolowanego przedostawania się mas ziemnych i innych materiałów budowlanych do zbiorników wód płynących i stojących.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
48.	–	Ochrona gleby i wód, ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zastosowanie materiałów budowlanych zgodnych z obowiązującymi przepisami i normami oraz nieszkodliwych dla środowiska</p> <p>Do realizacji Kontraktu powinny być używane wyłącznie materiały budowlane i surowce spełniające obowiązujące normy w zakresie ochrony środowiska, posiadające wymagane prawem atesty oraz dopuszczone do stosowania w sposób planowany przez Wykonawcę.</p> <p>Konstrukcje ziemne powinny być wykonane z materiałów naturalnych, bez użycia materiałów niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia.</p> <p>Materiał zastosowany do budowy, przebudowy i rozbudowy wałów przeciwpowodziowych oraz do zasypywania wykopów nie może zawierać substancji szkodliwych dla środowiska wodnego oraz stwarzających ryzyko zanieczyszczenia powierzchni ziemi (w szczególności nie może on zawierać szkodliwych substancji podlegających wymywaniu, występujących w formie związków rozpuszczalnych).</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
49.	–	Ochrona gleby i wód, ochrona powietrza	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Sprawność techniczna i przeglądy pojazdów, maszyn i urządzeń</p> <p>Do realizacji Kontraktu należy wykorzystywać wyłącznie pojazdy, maszyny i urządzenia, których stan techniczny nie zagraża występowaniu niekontrolowanych emisji zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego (np. wycieki paliw, olejów, płynów eksploatacyjnych, smarów itp.) i powietrza (przekraczanie dozwolonych norm emisji spalin).</p> <p>Wykonawca powinien dokonywać bieżących przeglądów stanu pojazdów, maszyn i urządzeń oraz eliminować dostępnymi środkami organizacyjnymi możliwość przedostania się jakichkolwiek zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego (w tym w szczególności wystąpienia rozlewu paliw, olejów, płynów eksploatacyjnych, smarów itp.), zarówno w czasie pracy, jak i podczas obsługi, tankowania, transportu i postoju pojazdów, maszyn i urządzeń.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
50.	–	Ochrona wód, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Warunki dotyczące prowadzenia robót w korytach wód</p> <p>W celu ochrony wód płynących i stojących przed zanieczyszczeniem, roboty w korytach ww. wód należy prowadzić z uwzględnieniem następujących zasad:</p> <p>a) podczas prowadzenia robót w korytach wód należy na bieżąco prowadzić monitoring wizualny wód w miejscach aktualnego prowadzenia robót, w celu stwierdzenia, czy w wyniku wykonywanych prac nie dochodzi do lokalnego zanieczyszczenia wód zawiesinami, mogącego wywierać znaczący szkodliwy wpływ na stan fizykochemiczny wód i/lub pogarszać warunki życiowe organizmów żywych w korytach wód. W przypadku stwierdzenia pojawienia się ww. zanieczyszczenia, należy bezzwłocznie powiadomić Inżyniera oraz uzyskać opinię eksperta ds. ochrony wód (o którym mowa w poz. 85) dotyczącą możliwości i warunków dalszego prowadzenia danego rodzaju prac w danym miejscu oraz potrzeby i sposobu wykonania badań laboratoryjnych na potrzeby ustalenia aktualnego poziomu zanieczyszczeń. Ww. opinia wymaga akceptacji Inżyniera.</p> <p>b) w przypadku, gdy w wyniku czynności opisanych w pkt. a (powyżej) dojdzie do stwierdzenia przekroczenia lub prawdopodobnej możliwości przekroczenia obowiązujących norm zanieczyszczeń, roboty w danym miejscu powinny zostać przerwane (natychmiast lub bezpośrednio po doprowadzeniu ich do etapu, w którym przerwanie danego rodzaju prac nie stwarza innego rodzaju zagrożeń dla środowiska i/lub zdrowia i bezpieczeństwa ludzi), a decyzja o ich wznowieniu może zostać podjęta nie wcześniej niż po uzyskaniu opinii nadzoru przyrodniczego (w tym ww. eksperta ds. ochrony wód) określającej termin możliwego wznowienia danego rodzaju prac oraz szczegółowe warunki ich prowadzenia (z punktu widzenia ochrony wód przed zanieczyszczeniem). Ww. opinia wymaga akceptacji Inżyniera.</p> <p>c) przed rozpoczęciem danego rodzaju robót w korytach wód Wykonawca przedstawi do akceptacji Inżyniera Szczegółowy Plan Zapewnienia Jakości (SPZJ) dla danego rodzaju prac, uwzględniający m.in. warunki opisane w pkt. a i b (powyżej) oraz zawierający pisemną opinię nadzoru przyrodniczego (w tym eksperta ds. ochrony wód). Zasady postępowania opisane w ww. SPZJ nie mogą stać w sprzeczności ze wskazówkami podanymi w dokumencie pt. „Wytyczne w zakresie ochrony środowiska, zdrowia i bezpieczeństwa dla portów, nabrzeży i terminali” („Environmental, Health and Safety Guidelines for Ports, Harbours, and Terminals”) opublikowanym w serwisie internetowym Banku Światowego¹.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)

¹ Dokument dostępny na stronie internetowej:
https://www.ifc.org/wps/wcm/connect/topics_ext_content/ifc_external_corporate_site/sustainability-at-ifc/publications/publications_policy_ehs-portsharborterminals

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
51.	–	Ochrona wód, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Warunki dotyczące odwadniania wykopów budowlanych</p> <p>W obrębie wykopów budowlanych należy zastosować właściwy system odwadniania, zapewniający utrzymanie wykopów bez wody stojącej.</p> <p>Woda z odwodnienia wykopów, przed rzutem do wód powierzchniowych winna być pozbawiona nadmiaru zawiesin ogólnych.</p> <p>W przypadku stwierdzenia obecności zawiesin w wodach wypompowywanych z wykopów, wody te należy podczyścić (np. w osadniku/odstojniku przechwytyjącym zawiesiny) przed ich odprowadzeniem do wód powierzchniowych.</p> <p>Zawiesiny z oczyszczania należy zagospodarować w sposób zgodny z ich kwalifikacją, eliminując możliwość przedostawania się do wód powierzchniowych albo składowania w miejscach, gdzie mogą występować podtopienia, zalania itp.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
52.	II.4.	Ochrona gleby i wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Lokalizacja i wyposażenie miejsc gromadzenia, produkcji i przetwarzania materiałów mogących powodować zanieczyszczenie środowiska gruntowo-wodnego</p> <p>Miejsca gromadzenia, produkcji lub przetwarzania materiałów budowlanych (np. mas betoniarских, prefabrykatów, kruszyw, itp.) oraz innych substancji mogących powodować zanieczyszczenie podłoża gruntowego i/lub wód powierzchniowych należy zlokalizować i wyposażać w sposób minimalizujący ryzyko ich negatywnego oddziaływania na stan środowiska, a w szczególności ograniczający ryzyko emisji zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego.</p> <p>Miejsca takie powinny posiadać odpowiednie zabezpieczenia przed możliwością zanieczyszczenia podłoża i wód oraz powinny być zaopatrzone w sprzęt i materiały umożliwiające bezzwłoczne usunięcie ewentualnych zanieczyszczeń (z uwzględnieniem warunków, o których mowa w poz. 55).</p> <p>Lokalizacja ww. miejsc powinna również spełniać warunki, o których mowa w poz. 14.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
53.	II.3.	Ochrona gleby i wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Warunki dotyczące wykonywania bieżących czynności obsługowych pojazdów, maszyn i urządzeń</p> <p>Bieżące czynności obsługowe pojazdów, maszyn i urządzeń wiążące się z ryzykiem zanieczyszczenia podłoża lub wód (w tym m.in. uzupełnianie płynów eksploatacyjnych i paliw, usuwanie drobnych awarii mechanicznych, czyszczenie kół pojazdów i maszyn, czyszczenie sprzętu stosowanego do prac betoniarских, itp.) należy wykonywać wyłącznie w miejscach oddalonych od brzegów zbiorników wodnych, odpowiednio zabezpieczonych przed możliwością zanieczyszczenia podłoża i wód oraz zaopatrzonych w sprzęt i materiały umożliwiające bezzwłoczne usunięcie ewentualnych zanieczyszczeń.</p> <p>W miarę możliwości czynności takie należy wykonywać przede wszystkim w wyznaczonych, oznakowanych i odpowiednio wyposażonych miejscach na terenie zaplecza budowy, o których mowa w poz. 55.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
54.	–	Ochrona gleby i wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Warunki dotyczące wykonywania okresowych czynności serwisowych, napraw oraz mycia pojazdów, maszyn i urządzeń</p> <p>Okresowe czynności serwisowe (m.in. wymiany olejów, płynów, wymiany zużytych części i podzespołów, itp.), naprawy oraz mycie pojazdów, maszyn i urządzeń należy wykonywać wyłącznie w wyznaczonych, oznakowanych i odpowiednio wyposażonych miejscach na terenie zaplecza budowy, o których mowa w poz. 55.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
55.	II.3. II.4.	Ochrona gleby i wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Wyznaczenie, oznakowanie i wyposażenie miejsc obsługi pojazdów, maszyn i urządzeń, miejsc przechowywania materiałów niebezpiecznych oraz miejsc przechowywania odpadów niebezpiecznych na zapleczu budowy</p> <p>Na terenie zaplecza budowy należy wyznaczyć, oznakować i odpowiednio wyposażać:</p> <ul style="list-style-type: none"> • miejsca przeznaczone do obsługi, tankowania, napraw i mycia pojazdów, maszyn i urządzeń; • miejsca przeznaczone do przechowywania materiałów niebezpiecznych; • miejsca przeznaczone do przechowywania odpadów niebezpiecznych. <p>Miejsca te powinny być wyposażone m.in. w środki techniczne i chemiczne do usuwania lub neutralizacji substancji niebezpiecznych, w tym ropopochodnych.</p> <p>Wyżej wymienione miejsca należy wyścielić nieprzepuszczalnymi materiałami izolującymi, zabezpieczającymi podłoże przed przedostawaniem się ew. zanieczyszczeń stałych lub ciekłych oraz zapewnić dostęp do stanowiska z sorbentem (patrz też opis w poz. 56).</p> <p>Przy ustalaniu lokalizacji ww. miejsc należy wziąć pod uwagę m.in. bezpieczną odległość od zbiorników wód płynących i stojących.</p> <p>Szczegółową lokalizację ww. miejsc należy uzgodnić z zespołem nadzoru przyrodniczego (o którym mowa w poz. 85).</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz.)
56.	II.3.	Ochrona gleby i wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie dostępności środków technicznych i chemicznych umożliwiających neutralizację i usuwanie substancji niebezpiecznych w przypadku niekontrolowanych emisji do podłoża i wód</p> <p>W miejscach narażonych na ryzyko niekontrolowanych emisji substancji niebezpiecznych, w tym ropopochodnych (m.in. w miejscach wykonywania robót prowadzonych przy użyciu pojazdów, maszyn i urządzeń, w miejscach wykonywania czynności obsługowych, konserwacji i tankowania pojazdów, maszyn i urządzeń, w bazach jednostek sprzętowych, na parkingach itp.) należy zapewnić dostęp do odpowiednich środków technicznych i chemicznych służących do usuwania lub neutralizacji substancji niebezpiecznych. W szczególności należy zapewnić dostęp do odpowiedniej ilości sorbentów, służących do likwidacji powstałych wycieków i wylewów substancji ropopochodnych.</p> <p>W sytuacji wystąpienia emisji substancji niebezpiecznych, w tym ropopochodnych, ewentualne zanieczyszczenia podłoża i wód należy niezwłocznie zneutralizować.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
57.	–	Ochrona gleby i wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Kontrole stanu podłoża w miejscach pracy i postoju pojazdów, maszyn i urządzeń</p> <p>Miejsca pracy i postoju pojazdów, maszyn i urządzeń powinny być regularnie kontrolowane (w szczególności po dłuższych okresach pracy lub postoju w danej lokalizacji) w celu stwierdzenia ew. wycieków substancji mogących zanieczyścić podłoże gruntowe.</p> <p>W przypadku stwierdzenia obecności wycieków należy podjąć odpowiednie działania, zgodnie z warunkami opisanymi w poz. 58.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
58.	–	Ochrona gleby i wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Postępowanie w przypadku emisji zanieczyszczeń ropopochodnych</p> <p>W przypadku wystąpienia jakichkolwiek zdarzeń związanych z emisją substancji ropopochodnych do środowiska (w tym podłoża i wód) należy:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) natychmiast podjąć działania zapobiegające rozprzestrzenieniu się zanieczyszczeń, za pomocą dostępnych środków (np. sorbentów); b) grunty zanieczyszczone na skutek awarii bezzwłocznie usunąć, zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami; c) w przypadku większych awarii – zastosować procedury dot. powiadamiania o sytuacjach kryzysowych (opisane w poz. 80). 	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
K. WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZAPOBIEGANIA EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ DO POWIETRZA					
59.	–	Ochrona powietrza, ochrona klimatu akustycznego	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczanie zanieczyszczenia powietrza spalinami</p> <p>W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania na stan powietrza:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) roboty należy zaplanować i prowadzić w sposób pozwalający na zminimalizowanie wykorzystywania sprzętu budowlanego i środków transportu; b) należy stosować wyłącznie sprawne technicznie pojazdy, maszyny i urządzenia z wymaganymi atestami, nie powodujące przekroczeń dozwolonych norm emisji substancji gazowych i pyłowych do powietrza atmosferycznego; c) należy zapewnić miejsce swobodnego wykonywania manewrów pojazdów, w postaci placów; d) należy ograniczyć ruch pojazdów, maszyn i urządzeń do niezbędnego minimum, a także ograniczyć prędkość ruchu pojazdów na terenie budowy; e) należy ograniczyć do minimum czas pracy silników na biegu jałowym oraz przestrzegać zasady wyłączania pojazdów, maszyn i urządzeń podczas postoju i przerw w pracy. 	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
60.	II.2.	Ochrona powietrza	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczanie pylenia z placu budowy i dróg</p> <p>W trakcie prowadzonych prac budowlanych należy ograniczyć emisję pyłów poprzez zachowanie wysokiej kultury robót, w tym w szczególności poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) systematyczne porządkowanie placu budowy; b) zastosowanie niezbędnych środków technicznych i organizacyjnych ograniczających emisję pyłów z terenu budowy, w tym z miejsc składowania materiałów budowlanych oraz spod kół pojazdów i maszyn; c) magazynowanie materiałów sypkich w miejscach osłoniętych od wiatru oraz (o ile to możliwe) w opakowaniach fabrycznych, a w razie potrzeby okrywanie ww. materiałów plandekami, itp.; d) zraszanie wodą dróg, placów i innych powierzchni powodujących pylenie; e) ograniczanie prędkości pojazdów na drogach powodujących pylenie (zwł. w okresach suchych); f) stosowanie szczelnych plandek na samochodach przewożących materiały mogące powodować pylenie podczas transportu; g) czyszczenie kół pojazdów przed wyjazdem na drogi dojazdowe do obszaru realizacji Kontraktu; h) usuwanie powstałych zanieczyszczeń z wykorzystaniem urządzeń mechanicznych. 	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
61.	–	Ochrona powietrza	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zakaz palenia ognisk i spalania materiałów, odpadów, śmieci itp.</p> <p>Na obszarze realizacji Kontraktu zabrania się palenia ognisk oraz spalania materiałów, odpadów, śmieci itp.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
L. WYMAGANIA DOTYCZĄCE ZAPOBIEGANIA EMISJI HAŁASU					
62.	II.1.	Ochrona klimatu akustycznego, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczenie prac do pory dziennej</p> <p>W otoczeniu terenów i budynków podlegających ochronie akustycznej prace budowlane mogące powodować nadmierny hałas oraz transport materiałów budowlanych należy prowadzić w porze dziennej, tj. od godziny 6:00 do 22:00.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
63.	–	Ochrona klimatu akustycznego	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Ograniczanie hałasu pojazdów, maszyn i urządzeń</p> <p>W okresie realizacji Kontraktu należy wykorzystywać jedynie sprawne technicznie pojazdy, maszyny i urządzenia, o emisji dźwięku (mocy akustycznej) zgodnej z obowiązującymi przepisami oraz niepowodującej przekroczenia standardów jakości środowiska w zakresie dopuszczalnych poziomów hałasu.</p> <p>W przypadku stwierdzenia niesprawnych pojazdów, maszyn i urządzeń, mogących powodować podwyższony poziom hałasu w ich otoczeniu, należy niezwłocznie zastępować je sprawnymi.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
64.	–	Ochrona klimatu akustycznego	Obszar realizacji Kontraktu	Ograniczanie hałasu agregatów pompowych W przypadku prowadzenia robót na terenach chronionych akustycznie lub w ich pobliżu, w celu ograniczenia uciążliwości dla mieszkańców należy stosować jedynie agregaty pompowe wyposażone w skuteczne obudowy dźwiękoszczelne, zapewniające redukcję poziomu hałasu do obowiązujących przepisów i norm (dotyczących dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku).	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
65.	–	Ochrona klimatu akustycznego	Obszar realizacji Kontraktu	Kontrola poziomu hałasu na terenach chronionych akustycznie W przypadku prowadzenia robót na terenach chronionych akustycznie lub w ich pobliżu należy na bieżąco kontrolować poziom hałasu i w zależności od potrzeb zastosować odpowiednie środki techniczne i organizacyjne zapewniające redukcję poziomu hałasu do obowiązujących przepisów i norm (dotyczących dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku).	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
M. WYMAGANIA DOTYCZĄCE POSTĘPOWANIA Z ODPADAMI					
66.	–	Ochrona gleby i wód	Obszar realizacji Kontraktu	Sporządzenie Planu gospodarowania odpadami (PGO) Przed rozpoczęciem robót Wykonawca jako wytwórca odpadów sporządzi i przedstawi do akceptacji Inżyniera Plan gospodarowania odpadami, określający sposoby postępowania z odpadami przewidywanymi do wytworzenia w trakcie prowadzenia robót oraz uwzględniający m.in. warunki w zakresie postępowania z odpadami zawarte w PZŚ (patrz też poz. 40).	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
67.	–	Ochrona gleby i wód, ochrona powietrza	Obszar realizacji Kontraktu	Zasady postępowania z odpadami Odpady powstające podczas realizacji Kontraktu należy: a) segregować i magazynować selektywnie w szczelnych pojemnikach lub w wydzielonych i przystosowanych do tego celu miejscach, w warunkach zapobiegających pyleniu i rozwiewaniu frakcji lekkich oraz ich negatywnemu oddziaływaniu na środowisko; b) zapewnić ich sukcesywny odbiór przez podmioty uprawnione do dalszego ich zagospodarowania.	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
68.	II.4.	Ochrona gleby i wód	Obszar realizacji Kontraktu	Zasady postępowania z odpadami niebezpiecznymi Odpady niebezpieczne należy segregować i magazynować odrębnie w wyznaczonych szczelnych pojemnikach ustawionych na uszczelnionym, utwardzonym, oznakowanym i zabezpieczonym przed dostępem osób trzecich terenie (z uwzględnieniem warunków, o których mowa w poz. 55), do czasu ich przekazania podmiotom uprawnionym do dalszego zagospodarowania takich odpadów.	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
69.	–	Ochrona gleby i wód	Obszar realizacji Kontraktu	Zasady postępowania ze ściekami socjalno-bytowymi Ścieki socjalno-bytowe należy gromadzić na zapleczu budowy (utwardzonym) w szczelnych bezodpływowych zbiornikach, których zawartość będzie przekazywana podmiotom posiadającym stosowne zezwolenia na ich zagospodarowanie.	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
70.	–	Ochrona gleby i wód	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapobieganie powstawaniu nielegalnych wysypisk śmieci i odpadów</p> <p>Przed rozpoczęciem prac Wykonawca dokona rozpoznania <i>obszaru realizacji Kontraktu</i> pod kątem występowania nielegalnych wysypisk śmieci i odpadów.</p> <p>W przypadku natrafienia na nielegalne składowiska odpadów Wykonawca oczyści takie miejsca poprzez usunięcie odpadów i wywiezienie ich na miejsce unieszkodliwienia. W <i>okresie realizacji Kontraktu</i> Wykonawca zabezpieczy <i>obszar realizacji Kontraktu</i> przed ewentualnym powstawaniem tego rodzaju wysypisk.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)
N. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY ZDROWIA I BEZPIECZEŃSTWA LUDZI					
71.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Opracowanie dokumentów związanych z bezpieczeństwem na obszarze realizacji Kontraktu</p> <p>Na <i>obszarze realizacji Kontraktu</i> należy utrzymywać porządek i zapewnić właściwą organizację robót.</p> <p>Przed rozpoczęciem robót Wykonawca opracuje oraz uzyska akceptację Inżyniera dla następujących dokumentów związanych z bezpieczeństwem na terenie budowy (opisanych w rozdziale 6.14 w tekście PZŚ):</p> <ul style="list-style-type: none"> a) Projekt organizacji placu budowy; b) Plan gospodarki odpadami (PGO – patrz też poz. 66); c) Plany zapewnienia jakości (ogólny i szczegółowe dla poszczególnych rodzajów robót); d) Plan ochrony przeciwpowodziowej terenu budowy na czas prowadzenia robót (patrz też poz. 78); e) Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Plan BIOZ). 	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Nadzór BHP)
72.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Nadzór saperski na obszarze realizacji Kontraktu</p> <p>W celu minimalizacji ryzyka związanego z możliwością występowania na <i>obszarze realizacji Kontraktu</i> przedmiotów niebezpiecznych pochodzenia wojskowego, Wykonawca zapewni:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) w trakcie prowadzenia robót – nadzór saperski nad robotami (prowadzony przez zespół nadzoru saperskiego, o którym mowa w poz. 87), polegający na bieżącym sprawdzaniu i oczyszczaniu <i>obszaru realizacji Kontraktu</i> z przedmiotów niebezpiecznych pochodzenia wojskowego wraz z ich utylizacją; b) w przypadku znalezienia na <i>obszarze realizacji Kontraktu</i> przedmiotów niebezpiecznych pochodzenia wojskowego – wdrożenie procedur opisanych w poz. 81. 	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru saperskiego)
73.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi, ochrona dóbr materialnych	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Dokumentacja i monitoring stanu technicznego budynków narażonych na oddziaływanie drgań i wibracji</p> <p>Przed przystąpieniem do prac w czasie, których mogą występować drgania i wibracje zagrażające okolicznym mieszkańcom oraz pobliskiej zabudowie i obiektom infrastrukturalnym, Wykonawca przeprowadzi inwentaryzację istniejących budynków i obiektów zlokalizowanych w strefie potencjalnego oddziaływania drgań i wibracji, ze szczególnym uwzględnieniem pęknięć i uszkodzeń.</p> <p>W czasie wykonywania wyżej wymienionych prac Wykonawca będzie na bieżąco monitorował stan tych budynków i obiektów.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
74.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Wdrożenie wytycznych dot. wymagań bezpieczeństwa pracy</p> <p>Wykonawca zapewni realizację szczegółowych wytycznych dotyczących wymagań bezpieczeństwa pracy, m.in. w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zagospodarowania terenu budowy, w tym stref niebezpiecznych; b) składowania i transportu; c) instalacji i urządzeń elektroenergetycznych; d) maszyn i urządzeń technicznych; e) prac na wysokości; f) prac ziemnych; g) wybranych prac remontowych i rozbiórkowych; <p>zawartych w obowiązujących przepisach prawnych i/lub wymaganych przez Inżyniera.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Nadzór BHP)
75.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Bezpieczny sposób prowadzenia prac na wałach przeciwpowodziowych</p> <p>Praca maszyn, urządzeń i innego sprzętu w obrębie wałów przeciwpowodziowych musi być prowadzona w sposób niezagrażający bezpieczeństwu ludzi i mienia, wykluczający ich wywrócenie, zsunięcie lub stoczenie się ze skarpy wału.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Nadzór BHP)
76.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Warunki bezpiecznego składowania materiałów budowlanych</p> <p>Materiały wykorzystywane do prac budowlanych należy składować w sposób zabezpieczający je przed zniszczeniem i w sposób niezagrażający bezpieczeństwu ludzi i mienia, wykluczający wywrócenie, zsunięcie lub spadek wyrobów, urządzeń, maszyn i innego sprzętu.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Nadzór BHP)
77.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie warunków higienicznych</p> <p>W obszarze realizacji Kontraktu należy zapewnić niezbędną liczbę toalet przenośnych oraz zapewnić korzystanie z nich przez pracowników, a także zapewnić przeszkolenie wszystkich pracowników w zakresie utrzymywania odpowiednich warunków higienicznych w obrębie placu budowy i jego bezpośredniego otoczenia.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Nadzór BHP)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
O. WYMAGANIA DOTYCZĄCE NADZWYCAJNYCH ZAGROŻEŃ DLA ŚRODOWISKA					
78.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Opracowanie i wdrożenie Planu ochrony przeciwpowodziowej terenu budowy</p> <p>W związku z ryzykiem powodzi Wykonawca przygotuje i przedstawi do akceptacji Inżyniera dokument pn.: „Plan ochrony przeciwpowodziowej terenu budowy”, uwzględniający lokalne uwarunkowania hydrologiczne i meteorologiczne w okolicach terenu budowy oraz określający zależność pomiędzy czasem rozpoczęcia ewakuacji i/lub zabezpieczenia sprzętu budowlanego a wystąpieniem określonej sytuacji hydro-meteorologicznej. W dokumencie tym należy uwzględnić m.in. warunki opisane w poz. 79.</p> <p>W przypadku wystąpienia zagrożenia powodziowego Wykonawca będzie postępował zgodnie z procedurami opisanymi w ww. dokumencie.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Nadzór BHP)
79.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady postępowania w związku z ryzykiem powodzi</p> <p>W miejscach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi (międzywale Wisły) roboty budowlane należy prowadzić poza okresami występowania stanów ostrzegawczych i alarmowych w rzece Wiśle na wysokości terenu budowy.</p> <p>W czasie przejścia fali powodziowej pojazdy, maszyny, materiały budowlane oraz inne obiekty i elementy mobilne wykorzystywane w trakcie budowy należy zlokalizować na terenach poza zasięgiem wód powodziowych.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Nadzór BHP)
80.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady powiadamiania o sytuacjach kryzysowych</p> <p>W przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej (innej niż powódź), wypadku, większej awarii itp., Wykonawca zobowiązany jest podjąć następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) bezzwłocznie powiadomić odpowiednie służby (Straż Pożarna, Pogotowie Ratunkowe, Policja itp.); b) do czasu przyjazdu odpowiednich służb wykonywać niezbędne czynności ograniczające ryzyko strat w personelu, majątku i środowisku (w miarę możliwości uzgodnione z odpowiednimi służbami); c) powiadomić Inżyniera i Zamawiającego; d) po przyjeździe odpowiednich służb postępować ściśle według ich zaleceń i instrukcji. 	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Nadzór BHP)
81.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady postępowania z niewybuchami lub niewypałami</p> <p>W przypadku znalezienia niewybuchu lub niewypału Wykonawca:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) natychmiast przerwie prace w danym miejscu; b) zapewni ewakuację pracowników ze strefy zagrożonej wybuchem; c) niezwłocznie powiadomi nadzór saperski (o którym mowa w poz. 87) i Policję, a następnie będzie postępować zgodnie z uzyskanymi od nich zaleceniami; d) powiadomi Inżyniera i Zamawiającego. <p>Kategorycznie nie wolno znalezionych niewybuchów lub niewypałów podnosić, odkopywać, zakopywać, przenosić, wrzucać do ognia lub wody itp.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru saperskiego, Nadzór BHP)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
P. WYMAGANIA DOTYCZĄCE OCHRONY ZABYTKÓW KULTURY					
82.	–	Ochrona zabytków	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Prowadzenie robót ziemnych pod nadzorem archeologicznym</p> <p>Roboty ziemne <i>na obszarze realizacji Kontraktu</i> prowadzone będą pod nadzorem archeologicznym, zapewniającym zabezpieczenie zasobów dziedzictwa kulturowego.</p> <p>W tym celu Wykonawca:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) zapewni udział zespołu ekspertów archeologów (o którym mowa w poz. 86), prowadzących bieżący nadzór nad robotami ziemnymi; b) opracuje i przedstawi do akceptacji Inżyniera plan działań zespołu nadzoru archeologicznego w <i>okresie realizacji Kontraktu</i>; c) w razie potrzeby uzyska wymagane prawem Pozwolenie na prowadzenie badań archeologicznych od właściwego konserwatora zabytków. 	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru archeologicz.)
83.	–	Ochrona zabytków	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady postępowania w przypadku odkrycia zabytków ruchomych lub stanowisk archeologicznych</p> <p>Jeżeli w trakcie prowadzenia robót zostanie odkryty przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie lub pewność, iż może on stanowić zabytek lub ma wartość historyczną, Wykonawca ma obowiązek:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) natychmiast wstrzymać w danym miejscu wszelkie prace mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryte przedmioty; b) zabezpieczyć (za pomocą dostępnych środków) odkryte przedmioty i miejsce ich znalezienia przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub kradzieżą; c) niezwłocznie zawiadomić zespół nadzoru archeologicznego (o którym mowa w poz. 86) oraz Inżyniera; d) podejmować dalsze działania zabezpieczające, uzgodnione z ww. zespołem nadzoru archeologicznego i Inżynierem; e) umożliwić i zapewnić przeprowadzenie działań dokumentacyjnych, badań archeologicznych i innych niezbędnych działań wskazanych przez ww. zespół nadzoru archeologicznego i/lub organy administracji odpowiedzialne za zabezpieczenie substancji zabytkowej; f) po zakończeniu działań i badań wymienionych w pkt. d) i e) odkryte zabytki ruchome należy przekazać do odpowiednich instytucji wskazanych przez ww. zespół nadzoru archeologicznego i/lub organy administracji odpowiedzialne za zabezpieczenie substancji zabytkowej (zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz treścią Pozwolenia, o którym mowa w poz. 82 pkt c). g) w przypadku zabytków nieruchomych, po zakończeniu działań i badań wymienionych w pkt. d) i e) należy zrealizować wytyczne odnośnie dalszego postępowania z odkrytą substancją zabytkową, ustalone przez ww. zespół nadzoru archeologicznego i/lub organy administracji odpowiedzialne za zabezpieczenie substancji zabytkowej (zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz treścią Pozwolenia, o którym mowa w poz. 82 pkt c). 	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru archeologicz.)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
Q. WYMAGANIA DOTYCZĄCE PERSONELU WYKONAWCY ZAANGAŻOWANEGO W REALIZACJĘ PZŚ					
84.	–	Wdrożenie i raportowanie realizacji PZŚ	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Wyznaczenie Koordynatora ds. PZŚ w zespole Wykonawcy</p> <p>W zespole Wykonawcy zostanie wyznaczona osoba koordynująca i nadzorująca działania związane z realizacją PZŚ.</p> <p>Do obowiązków tej osoby będzie należeć m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) nadzór nad wdrażaniem poszczególnych warunków PZŚ w kolejnych etapach realizacji Kontraktu; b) bieżące monitorowanie stanu wdrażania poszczególnych warunków z Załącznika 1 i 2 do PZŚ na <i>obszarze realizacji Kontraktu</i>; c) bieżące informowanie kierownictwa zespołu Wykonawcy o obowiązkach wynikających z PZŚ na danym etapie robót, a także o problemach w zakresie realizacji PZŚ; d) współpraca z pozostałą częścią zespołu Wykonawcy (w tym z zespołem nadzoru przyrodniczego, zespołem nadzoru archeologicznego, zespołem nadzoru saperskiego i nadzorem BHP) w zakresie zapewnienia realizacji PZŚ; e) sporządzanie sprawozdań oraz raportów dla Inżyniera (m.in. raport rozpoczęcia, miesięczny, kwartalny, ad-hoc, końcowy); f) sporządzanie sprawozdań oraz raportów dla RDOŚ w Krakowie i/lub GDOŚ (w zakresie wynikającym z treści odpowiednich decyzji administracyjnych uzyskanych na etapie realizacji Kontraktu [np. zezwoleń na odstąpienie od zakazów w stosunku do gatunków chronionych, o których mowa w poz. 39], jeżeli Wykonawca będzie uzyskiwał takie decyzje); g) współpraca z osobami odpowiedzialnymi za wdrożenie PZŚ w zespole Inżyniera i Zamawiającego. <p>Osoba wyznaczona do ww. funkcji wymaga akceptacji Inżyniera.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
85.	II.6.	Wdrożenie i raportowanie realizacji PZŚ, ochrona wód, ochrona przyrody ożywionej	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie zespołu nadzoru przyrodniczego</p> <p>Przez cały okres realizacji Kontraktu Wykonawca zapewni udział zespołu nadzoru przyrodniczego.</p> <p>Zespół ten będzie zaangażowany w realizację działań łagodzących dotyczących ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, określonych w niniejszym PZŚ (patrz m.in. poz. 6, 14-39, 41, 42, 44-46, 50, 52, 55, 84, 89, 90). Z działań wykonywanych przez zespół nadzoru przyrodniczego sporządzane będą comiesięczne raporty, załączane do raportów Wykonawcy (o których mowa w poz. 90).</p> <p>Zespół nadzoru przyrodniczego składać się będzie z ekspertów reprezentujących następujące specjalizacje przyrodnicze:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) botanik-fitosocjolog (siedliska przyrodnicze i chronione gatunki roślin); b) dendrolog (zasady pielęgnacji i zabezpieczania drzew); c) zoolog-entomolog (bezkęgowce); d) zoolog-ichtiolog (ryby); e) zoolog-herpetolog (płazy i gady); f) zoolog-ornitolog (ptaki); g) zoolog-chiropterolog (nietoperze); h) zoolog-teriolog (ssaki nie latające). i) ekspert ds. ochrony wód. <p>Jeden członek zespołu nadzoru przyrodniczego może reprezentować najwyżej dwie specjalizacje przyrodnicze wymienione powyżej w pkt. a-i. Każdy z członków ww. zespołu posiadać będzie w dorobku zawodowym co najmniej dwa nadzory przyrodnicze nad robotami budowlanymi. Skład personalny zespołu nadzoru przyrodniczego wymaga akceptacji Inżyniera.</p> <p>Zaangażowanie ww. osób w ramach prac na innych Kontraktach Projektu OPDOW ani na jakichkolwiek innych przedsięwzięciach nie może ograniczać ich dyspozycyjności na rzecz niniejszego Kontraktu.</p> <p>Przed rozpoczęciem robót Wykonawca przedstawi do akceptacji Inżyniera Plan zapewnienia jakości w zakresie działań zespołu nadzoru przyrodniczego.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodniczego.)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
86.	–	Wdrożenie i raportowanie realizacji PZŚ, ochrona zabytków	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie zespołu nadzoru archeologicznego</p> <p>Przez cały okres realizacji Kontraktu Wykonawca zapewni udział zespołu nadzoru archeologicznego.</p> <p>Zespół ten będzie zaangażowany w realizację wybranych działań łagodzących dotyczących ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego, określonych w niniejszym PZŚ (patrz poz. 82, 83, 84 i 90). Z działań wykonywanych przez zespół nadzoru archeologicznego sporządzane będą comiesięczne raporty, załączane do raportów Wykonawcy (o których mowa w poz. 90).</p> <p>W zależności od potrzeb, zespół nadzoru archeologicznego może składać się z jednego lub większej liczby osób, posiadających odpowiednie uprawnienia branżowe. Skład personalny zespołu nadzoru archeologicznego wymaga akceptacji Inżyniera.</p> <p>Zaangażowanie ww. osób w ramach prac na innych Kontraktach Projektu OPDOW ani na jakichkolwiek innych przedsięwzięciach nie może ograniczać ich dyspozycyjności na rzecz niniejszego Kontraktu.</p> <p>Przed rozpoczęciem robót Wykonawca przedstawi do akceptacji Inżyniera Plan zapewnienia jakości w zakresie działań zespołu nadzoru archeologicznego.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru archeologicz.)
87.	–	Wdrożenie i raportowanie realizacji PZŚ, ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie zespołu nadzoru saperskiego</p> <p>Przez cały okres realizacji Kontraktu Wykonawca zapewni udział zespołu nadzoru saperskiego.</p> <p>Zespół ten będzie zaangażowany w realizację wybranych działań łagodzących służących ochronie zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, określonych w niniejszym PZŚ (patrz poz. 72, 81, 84 i 90).</p> <p>W zależności od potrzeb, zespół nadzoru saperskiego może składać się z jednej lub więcej osób, posiadających odpowiednie uprawnienia branżowe. Skład personalny zespołu nadzoru saperskiego wymaga akceptacji Inżyniera.</p> <p>Zaangażowanie ww. osób w ramach prac na innych Kontraktach Projektu OPDOW ani na jakichkolwiek innych przedsięwzięciach nie może ograniczać ich dyspozycyjności na rzecz niniejszego Kontraktu.</p> <p>Przed rozpoczęciem robót Wykonawca przedstawi do akceptacji Inżyniera Plan zapewnienia jakości w zakresie działań zespołu nadzoru saperskiego.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru saperskiego)
88.	–	Wdrożenie i raportowanie realizacji PZŚ	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Przeszkolenie kadry Wykonawcy w zakresie realizacji PZŚ</p> <p>Wykonawca zobowiązany jest przeszkolić swoją kadrę kierowniczą oraz inżynieryjno-techniczną z zasad i sposobów realizacji tych warunków PZŚ, które – zgodnie z Załącznikiem 1 i 2 do PZŚ – przypisane są do Wykonawcy. Szkolenia te należy zakończyć sprawdzianem wiedzy uczestników.</p> <p>W raportach miesięcznych przedkładanych do Inżyniera Wykonawca będzie przekazywał informację na temat stanu przeszkolenia personelu Wykonawcy w zakresie warunków PZŚ w bieżącym okresie sprawozdawczym.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
R. WYMAGANIA DOTYCZĄCE RAPORTOWANIA REALIZACJI PZŚ					
89.	–	Wdrożenie i raportowanie realizacji PZŚ	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Omawianie wdrażania PZŚ podczas spotkań roboczych i na Radach Budowy</p> <p>W okresie realizacji Kontraktu odbywać się będą comiesięczne spotkania przedstawicieli JRP, Inżyniera i Wykonawcy poświęcone omówieniu i kontroli wdrażania działań łagodzących i monitoringowych określonych w PZŚ. Ze spotkań tych sporządzane będą notatki/protokoły, załączane do comiesięcznych raportów, o których mowa w poz. 90.</p> <p>Niezależnie od powyższego, aktualne wymagania i problemy związane z wdrażaniem PZŚ będą omawiane podczas wszystkich Rad Budowy oraz uwzględniane w notatkach/protokołach z Rad Budowy.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz., Zespół nadzoru archeologicz., Zespół nadzoru saperskiego, Nadzór BHP)
90.	–	Wdrożenie i raportowanie realizacji PZŚ	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Raportowanie stanu realizacji PZŚ</p> <p>W okresie realizacji Kontraktu Wykonawca będzie przedkładał Inżynierowi comiesięczne raporty z realizacji warunków określonych w PZŚ (w formie listy sprawdzającej wraz z niezbędnymi załącznikami, w tym ze sprawozdaniami z realizacji nadzoru przyrodniczego i archeologicznego) oraz będzie uwzględniał opis stanu wdrażania PZŚ w comiesięcznych Raportach o Postępie Prac.</p> <p>Szablon ww. raportów (listy sprawdzającej) zostanie opracowany przez Wykonawcę i przedłożony do akceptacji Inżyniera.</p> <p>W zależności od okoliczności, Inżynier może zażądać od Wykonawcy przedstawiania dodatkowych raportów, dotyczących m.in. zaistniałych sytuacji kryzysowych, wypadków, realizacji wybranych pozycji PZŚ i in.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Zespół nadzoru przyrodnicz., Zespół nadzoru archeologicz., Zespół nadzoru saperskiego, Nadzór BHP)
S. POZOSTAŁE WYMAGANIA Z ZAKRESU ES					
91.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi, pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Obowiązek przestrzegania wymagań i warunków w zakresie ES</p> <p>Wykonawca ma obowiązek stosować i przestrzegać wszystkich wymagań i warunków w zakresie polityk ES (dotyczących zagadnień środowiskowych, społecznych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy) określonych w dokumentach Kontraktu, w Politykach Operacyjnych i Procedurach Banku Światowego dotyczących ochrony środowiska i spraw społecznych (patrz opis w rozdziale 6 w tekście PZŚ), w Wytycznych Banku Światowego dot. Ochrony Środowiska, Ochrony Zdrowia i Zasad Bezpieczeństwa (EHS Guidelines – patrz opis w rozdziale 6 w tekście PZŚ), w Kodeksie postępowania ES opracowanym na etapie składania oferty przetargowej (patrz opis w rozdziale 6 w tekście PZŚ), w dokumentach Wykonawcy wymienionych w poz. 71 (powyżej), a także wynikających z obowiązujących w Polsce przepisów aktów prawnych (w tym Kodeksu Pracy, Prawa Budowlanego i in.).</p> <p>Wymagania i warunki w zakresie ES określone ww. źródłach wobec Wykonawcy i jego personelu (niezależnie od prawnej formy współpracy) obowiązują również, w zakresie odpowiednim do aktualnej sytuacji, podwykonawców Wykonawcy oraz ich personel i podwykonawców.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Nadzór BHP)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
92.	–	Pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie bezpieczeństwa w zakresie wypadków przy pracy</p> <p>Wykonawca ma obowiązek zapewnić takie warunki realizacji Kontraktu (w tym warunki prowadzenia robót), aby nie dopuścić do wypadków z udziałem jakichkolwiek osób związanych z realizacją Kontraktu (w tym m.in. personelu Wykonawcy, Inżyniera, Inwestora, BKP, podwykonawców, dostawców i in.) oraz osób postronnych.</p> <p>W przypadku zaistnienia wypadku Wykonawca bezzwłocznie zapewni właściwe postępowanie z osobami poszkodowanymi, powiadomi i umożliwi dojazd odpowiednich służb oraz zabezpieczy miejsce zdarzenia w sposób zapewniający bezpieczeństwo ww. służb i innych osób mogących znajdować się w rejonie miejsca zdarzenia.</p> <p>Niezależnie od powyższych działań Wykonawca bezzwłocznie poinformuje Inżyniera o wszystkich zdarzeniach wypadkowych i potencjalnie wypadkowych mających związek z realizacją Kontraktu (zarówno na terenie budowy, jak i w jakichkolwiek innych miejscach), zgodnie z obowiązującymi procedurami określonymi w dokumentach Kontraktu (patrz też poz. 99).</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Nadzór BHP)
93.	–	Pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie specjalisty ds. BHP w zespole Wykonawcy</p> <p>Przez cały okres realizacji Kontraktu Wykonawca zobowiązany będzie do zapewnienia stałego nadzoru BHP, którego zadaniem będzie czuwanie nad przestrzeganiem zasad dotyczących BHP określonych w dokumentach Kontraktu oraz w obowiązujących przepisach prawa krajowego. Skład osobowy oraz kwalifikacje nadzoru BHP muszą być zgodne z polskimi przepisami prawa pracy.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Nadzór BHP)
94.	–	Pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Działania edukacyjne z zakresu zasad i przepisów BHP</p> <p>Nadzór BHP przeprowadzi szkolenia i wdroży program podnoszenia świadomości personelu Wykonawcy w zakresie zasad i przepisów BHP na terenie budowy.</p> <p>Działania te będą prowadzone w trakcie całego okresu realizacji robót budowlanych, nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy.</p> <p>Będą one mieć formę kampanii informacyjnych, edukacyjnych i uświadamiających dotyczących tematyki BHP, w zakresie odpowiednim do aktualnego etapu realizacji Kontraktu.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Nadzór BHP)
95.	–	Pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie bezpieczeństwa osób w zakresie molestowania seksualnego i mobbingu</p> <p>Wykonawca ma obowiązek zapewnić takie warunki realizacji Kontraktu, aby nie dopuścić do przypadków molestowania seksualnego lub mobbingu w stosunku do personelu Wykonawcy i podwykonawców, jakichkolwiek innych osób związanych z realizacją Kontraktu oraz jakichkolwiek osób postronnych.</p> <p>W razie zaistnienia ww. przypadków molestowania seksualnego lub mobbingu, Wykonawca podejmie działania w celu natychmiastowego zakończenia ww. zachowań, a następnie bezzwłocznie wyciągnie wszelkie przewidziane prawem oraz wewnętrznymi regulaminami firmy konsekwencje wobec ich sprawców oraz udzieli ofiarom tych zachowań wszelkiej niezbędnej pomocy i wsparcia, w zakresie odpowiednim do zaistniałej sytuacji.</p> <p>Niezależnie od powyższych działań Wykonawca bezzwłocznie poinformuje Inżyniera o wszystkich przypadkach molestowania seksualnego lub mobbingu, zgodnie z obowiązującymi procedurami określonymi w dokumentach Kontraktu (patrz też poz. 99).</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Specjalista ds. przeciwdziałania przypadkom molestow. seksualnego i mobbingu)

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
96.	–	Pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Działania edukacyjne na rzecz zapobiegania przypadkom molestowania seksualnego i/lub mobbingu</p> <p>Wykonawca przeprowadzi szkolenia i wdroży program podnoszenia świadomości personelu Wykonawcy w zakresie przeciwdziałania przypadkom molestowania seksualnego i mobbingu.</p> <p>Działania te będą prowadzone w trakcie całego okresu realizacji robót budowlanych, nie rzadziej niż raz na 12 miesięcy.</p> <p>Będą one mieć formę kampanii informacyjnych, edukacyjnych i uświadamiających dotyczących tematyki molestowania seksualnego i mobbingu.</p> <p>Działania te będą prowadzone przez specjalistę posiadającego odpowiednie kwalifikacje merytoryczne w ww. zakresie, wchodzącego w skład zespołu Wykonawcy.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Specjalista ds. przeciwdziałania przypadkom molestow. seksualnego i mobbingu)
97.	–	Pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zapewnienie odpowiednich warunków pracy i płacy personelu</p> <p>Wykonawca ma obowiązek zapewnić personelowi związanemu z realizacją Kontraktu warunki pracy i płacy w pełni zgodne obowiązującymi w Polsce przepisami prawa pracy (w szczególności Kodeksu Pracy), w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wykonawca zapewni równouprawnienie w wynagrodzeniu dla pracowników wykonujących tą samą pracę, nie biorąc pod uwagę płci, orientacji seksualnej ani wieku; osoby zatrudnione na Kontrakcie nie będą prześladowane lub dyskryminowane ze względu na płeć, orientację seksualną oraz wiek; Wykonawca może zatrudnić tylko takiego pracownika młodocianego, który ukończył 15 lat, ukończył co najmniej ośmioletnią szkołę podstawową i przedstawił świadectwo lekarskie stwierdzające, że praca danego rodzaju nie zagraża jego zdrowiu; Wykonawca zapewni, że młodociani (osoby, które nie ukończyły 18 roku życia) nie będą wykonywały prac wzbronionych młodocianym², w tym w szczególności prac stwarzających zagrożenia wypadkowe, obejmujących m.in. prace przy budowie i rozbiórce obiektów budowlanych; Wykonawca stosownie do możliwości i warunków oraz polskich przepisów Kodeksu Pracy zaspokoi bytowe i socjalne potrzeby pracowników w miejscu pracy; Wykonawca jest zobowiązany ułatwić pracownikom podnoszenie kwalifikacji zawodowych. 	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Nadzór BHP)

² Zgodnie z przepisami określonymi w *Rozporządzeniu ws. wykazu prac wzbronionych młodocianym*

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
98.	–	Pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Działania edukacyjne w zakresie składania skarg na warunki pracy i płacy</p> <p>Wykonawca poinformuje wszystkie osoby zatrudnione w związku z realizacją Kontraktu o możliwości składania skarg na warunki pracy i płacy oraz opracuje i doręczy tym osobom ulotkę informacyjną z niezbędnymi informacjami dotyczącymi zgłaszania skarg i wniosków, w której m.in. zapewni o braku reperkusji dla osoby zgłaszającej problem. Zasady postępowania opisane w ww. ulotce nie mogą stać w sprzeczności ze wskazówkami podanymi w dokumencie pt. „Mechanizmy dochodzenia roszczeń” („Grievance redress mechanisms”) opublikowanym w serwisie internetowym Banku Światowego³.</p> <p>Treść ww. ulotki zostanie uzgodniona z Inżynierem.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Nadzór BHP)
99.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi, pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Przygotowanie i wdrożenie procedur dotyczących bieżącego informowania o problemach w zakresie ES</p> <p>W okresie nie dłuższym niż 30 dni od daty rozpoczęcia Kontraktu Inżynier opracuje i prześle Wykonawcy zestaw procedur dotyczących bieżącego informowania, w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nadzwyczajnych zagrożeń (tj. sytuacji awaryjnych i kryzysowych, o których mowa w rozdziale 5.12 PZŚ); • wypadków i zdarzeń potencjalnie wypadkowych; • przypadków molestowania seksualnego i mobbingu; • skarg personelu dotyczących warunków pracy i płacy. <p>Wykonawca będzie bezzwłocznie informował Inżyniera o wszelkich problemach w ww. zakresie, zgodnie z warunkami określonymi w obowiązujących procedurach kontraktowych.</p>	Inżynier (m.in. Inżynier Rezydent, Nadzór BHP) Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Nadzór BHP)
100.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi, pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady profilaktyki chorób zakaźnych (w tym chorób typu HIV/AIDS oraz chorób powodowanych przez koronawirusy)</p> <p>Wykonawca, za pośrednictwem zatwierdzonego dostawcy usług wdroży program podnoszenia świadomości (w tym przeprowadzi odpowiednie szkolenia) w zakresie zapobiegania chorobom przenoszonym drogą płciową (w tym HIV/AIDS) oraz innym chorobom zakaźnym (w tym powodowanym przez koronawirusy) oraz podejmie wszelkie inne środki, aby zmniejszyć ryzyko przenoszenia się chorób zakaźnych wśród personelu Wykonawcy oraz wśród społeczności lokalnej. Działania te należy wykonywać zgodnie ze szczegółowymi warunkami, jakie zostały określone w Dokumentach Przetargowych Kontraktu.</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Nadzór BHP)
101.	–	Ochrona zdrowia i bezpiecz. ludzi, pozostałe zagadnienia ES	Obszar realizacji Kontraktu	<p>Zasady postępowania w przypadku obowiązywania stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego</p> <p>W przypadku obowiązywania w okresie realizacji Kontraktu stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego Wykonawca zobowiązany jest:</p> <p>a) zapewnić osobom przebywającym na terenie budowy wszystkie niezbędne środki ostrożności w celu zachowania zdrowia i bezpieczeństwa osób związanych z realizacją Kontraktu, w zakresie opisanym w Warunkach Kontraktu, w szczególności</p>	Wykonawca (m.in. Kierownik Budowy, Koordynator ds. PZŚ, Nadzór BHP)

³ Na stronie <http://documents.worldbank.org/curated/en/145491521090890782/Grievance-redress-mechanisms>

Poz.	Pkt DŚU	Zagadnienie	Miejsce	Działanie łagodzące	Podmiot
				<p>w zakresie wprowadzenia odpowiednich środków w celu uniknięcia lub zminimalizowania rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych, w tym środków mających na celu uniknięcie lub minimalizację przenoszenia chorób zakaźnych, które mogą być związane z napływem tymczasowej lub stałej siły roboczej związanej z realizacją Kontraktu, w sposób określony w treści obowiązującego prawa (np. w rozporządzeniach w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii wydawanych na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, i in.);</p> <p>b) wyznaczyć osobę odpowiedzialną na Kontrakcie za sprawy związane z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy w okresie epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego;</p> <p>c) wdrażać odpowiednie zalecenia Banku Światowego oraz służb sanitarnych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej;</p> <p>d) współpracować z Inżynierem oraz Inwestorem, a w szczególności przekazywać bieżące informacje dotyczące podjętych lub zaplanowanych środków ostrożności (w tym w zakresie odpowiedniego zabezpieczenia terenu budowy przed dostępem osób nieupoważnionych, wprowadzonych procedur i odpowiedniej aktualizacji dokumentów opisanych w pkt. 6.14, w szczególności Planu BIOZ);</p> <p>e) zorganizować akcję informacyjną (np. w formie umieszczonych na terenie budowy plakatów oraz instrukcji) dotyczącą sposobów rozprzestrzeniania się wirusa, objawów i oznak zakażenia, sposobów ochrony (w tym m.in. regularnego mycia rąk);</p> <p>f) zorganizować szkolenia dla personelu Wykonawcy zaangażowanego w realizację Kontraktu, co najmniej w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaktualizowanych procedur i dokumentów, • objawów i oznak COVID-19 (lub innej choroby zakaźnej związanej z wprowadzonym stanem epidemii lub zagrożenia epidemicznego), w tym w zakresie samodzielnego monitorowania objawów, rozprzestrzeniania się wirusa, dostępnych środków ochrony, • postępowania w przypadku zauważenia objawów choroby u siebie i innych, • obowiązujących regulacji dotyczących kwarantanny pracowników oraz ich rodzin, wynagrodzenia za okres choroby izolacji lub kwarantanny, świadczenia opieki zdrowotnej, w tym transportu sanitarnego, wykonywanego w związku z przeciwdziałaniem zakażeniu, • obowiązujących procedur sygnalizacji naruszeń lub zgłaszania skarg przez pracowników, • postępowania z odpadami (np. maseczki, rękawiczki, płyny dezynfekcyjne i środki czyszczące). <p>W trakcie trwania stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego, w zakresie prawem dozwolonym, przeprowadzanie szkoleń winno odbywać się za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej lub w formie samokształcenia.</p>	